

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 25 (46-tieji metai) * 1986 m. BIRŽELIO - JUNE 19 d

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220

50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(h.n.)

MARKOS PRIKĖŠO PIRŠTUS, KAD ŽUDIKAI BŪTŲ IŠTEISINTI

Šiuo metu vykstančiuose teisiniuose apklausinėjimuose Maniloje, Filipinuose, paaiškėjo, kad buvęs Filipinų prezidentas Marcos prašė ir teisėjų ir prokurorų, kad jie išteisintų kaltinamuosius jo oponento Benigno Aquino dabartinės Filipinų respublikos prezidentės vyro, nužudymo. Benigno Aquino buvo nušautas Manilos Tarptautiniame aerodrome 1983 m. rugpjūčio mėn. 21 d., vos jam atvykus į Filipinus iš egzilio JAV-ėse, kad galėtų kandidatuoti prieš 20 metų valdžiusį Filipinus prezidentą Marcos. Tuojau po nužudymo, vietinė ir pasaulio spauda įtarė, kad nužudymas įvykdytas kariškių su Marcos pritarimu bei žinia. Žymiai vėliau pravestame teisme buvo kaltinami 26 asmenys, kariškiai ir civiliai Aquino nužudymo. Vyriausias to teismo prokuroras Manuel Herrera dabar liudija, kad Marcos prieš pat teismo pradžią pasikvietęs pas save vyriausiąjį teisėją ir visus prokurorus ir jiems pataręs pravesti apgaulingą teismą. Už tai pažadėjęs atitinkamai atsilyginti. Praeitų metų gruodžio mėnesį teismas buvusį kariuomenės vadą Fabien Ver ir 24 kitus kariškius bei civilius išteisino. Ver šiuo metu randasi taip pat Havajuose kartu su nuverstuoju prezidentu Marcos.

TRYNĖS MULRONEY KELIONĖS KAINAVO VIRŠ TRIJŲ KETVIRČIŲ MILIJONO

Trys oficialios Kanados ministerio pirmininko kelionės, atliktos tarp praeitų metų spalio ir šių metų kovo mėnesių ir trukusios 15 dienų, kainavo šio krašto mokesčių mokėtojams net 811,665 dolerius. Taigi, beveik 55,000 dolerių vienai dienai. Tos kelionės buvo į Paryžių, Washington'ą ir New York'ą. Kelionėse, be paties Mulroney, dalyvavo dar būrelis palydovų: trys ministeriai ir dešimt parlamento bei provincijų atstovų.

"VIETINIO ANTISEMITIZMO" REIŠKINIAI IZRAELYJE

Nors kraštutinių ortodoksų žydų Izraelyje yra tikrai 20 nuošimčių, jų įtaka valstybiniame Izraelio gyvenime yra labai didelė. Paskutinėmis dienomis ypatingai paaštrėjusi kova tarp ortodoksų žydų ir pasauliečių buvo dabartinio Izraelio prezidento Chaim Herzog'o ir ministerio pirmininko Shimon Peres'o pavadinta "vietinių antisemitizmu, draskančiu valstybės sielą" ir "Izraelio valstybės gėda". Min. pirm. Peres buvo stipriai kritikuojamas pasauliečių politikų, kad nesidėmė griežtesnių žygių žymiai anksčiau.

Tarp kraštutinių ortodoksų ir nuosaikiųjų pasauliečių trynimasis vyksta nuo pačios pirmosios Izraelio valstybės įsikūrimo dienos todėl kad, anot pasauliečių, ortodoksai nori Izraelį valdyti tiksliai pagal religinius nuostatus bei ritualus, kaip Khomeini Iraną. Pasauliečiai, aišku tokio fanatiškai siauro valstybės supratimo nenori imti. Štai, paskutinėmis dienomis ortodoksai sudegino virš 60 autobusų laukimo stotelių už tai, kad jose buvo pakabinti plakatai, reklamuojantys moterų maudymosi kostiumus. Kitos panašios reklamos buvo užterliotos dažais, nes ortodoksai tvirtina, kad tokios nuotraukos esančios nešvankios. Ortodoksai taip pat nuolat apmėto akmenimis automobilius, kurie važinėja sabato ir religinių švenčių dienomis. Ortodoksai užkabinėja žydes moteris, kurios esą nepadoriai apsirengusios, ir užpuldinėja kino teatrų bei į juos einančiuosius penktadienio vakarais ir šeštadieniais.

Pasauliečiai tada, pagaliau, perėjo į kontrapuolimą: supjaustė vielinę tvorą, apjuosiančią Jeruzalę (ortodoksų žydų įsitikinimu tokia tvora leidžia jiems nešioti religinius objektus miesto ribose sabato ir religinių švenčių metu), padegė keletą rabinų seminarijų ir sinagogų, išteplojo mokyklų ir sinagogų sienas kabliakryžiais (svastikomis), išpurkštė dažais įvairius užgaulius posakius (pavyzdžiui, "Suvažinėk kiekvieną ultra ortodoksą - karas tikrai dabar prasidėjo") ir prie vieno muziejaus sudaužė apšviestą dešimties įsakymų lentą. Savo keliu ortodoksai taip pat sudegino ir sudaužė kelias pasauliečių politines būstines ir išsiuntinėjo kai kuriems politikieriams, nusistačiusiems prieš ortodoksus, mirties grąšimus. Kol kas nei vienas šiose grumtynėse nežuvo, bet ypač aršūs išsišokimai bei susidūrimai vyksta Jeruzalės, Tel Avivo ir Peta Tikva miestuose. Peres pareiškė Izraelio parlamente, kad jo vyriausybė imsis visų priemonių, kurias leidžia įstatymai, kad būtų sutramdyti ir numalšinti visi išsišokimai bei susirėmimai tarp kraštutinių ir pasauliečių.

SOVIETŲ ŽVALGYBINIAI LĖKTUVAI VIRŠ NIKARAGVOS

Iš Baltųjų Rumų Washington'e pranešama, kad paskutinėmis dienomis virš Nikaragos pasirodė sovietų gamybos žvalgybiniai lėktuvai. Informacijos apie tuos lėktuvus gautos iš amerikiečių Centrinės Žvalgybos Įstaigos (Central Intelligence Agency - CIA). Vienas toks sovietų gamybos AN-30 lėktuvas buvo neseniai pastebėtas prie Managvos miesto, Nika-

ragvos sostinės. Amerikiečių manymu, tais lėktuvais skraido sovietų pilotai.

ATENTATAS PRIEŠ KARALIENĘ

Britų spaudos žiniomis, šių metų liepos mėnesį buvo planuotas pasikėsinimas prieš Didžiosios Britanijos karalienę Brighton'o mieste. Ji planavo airių nacionalistai, kurie buvo suimti. Karalienė turėjo būti nušauta, belankant Brighton'o miesto aklųjų mokyklą. Šiame mieste 1984 metų spalio mėnesį beveik žuvo Britanijos ministrė pirmininkė Margaret Thatcher, kai buvo išsprogdinta bomba viešbutyje, kuriame ji buvo apsistojusi. To atentato metu žuvo penki asmenys.

LIBIJA SIŪLO NUVERSTI HUSSEIN'Ą

Arabų žinių agentūros praneša, kad paskutinėmis dienomis paskleista daug propagandinių atsišaukimų skirtų "arabų masėms", arba ambasadoriams ir Jordano karalijos studentams, kuriuose siūloma jordaniečiams nuversti dabartinį Jordano karalių Hussein'ą. Jis esąs "imperialistų samdinyš" ir "Jungtinių Amerikos Valstybių pakalikas". Kadangi Jordano karalius šiuo metu lankosi JAV-ėse, šiuose atsišaukimuose prašoma uždaryti Ammano aerodromą, kad Hussein'o lėktuvas negalėtų nusileisti savojo krašto sostinėje

DESCHĖNĖS KOMISIJA NEVYKŖS SOVIETŲ SĄJUNGON

Advokatai, atstovaujantys Deschėnės komisijai, Michael Meighen ir Yves Fortier pareiškė, kad jie Sovietų Sąjungon nevyksią dėl laiko stokos ir todėl, kad savo pirmąjį atsakymą gegužės mėnesį Kremlius, nors ir kvietė komisiją vykti į

Sovietų Sąjungą, nepranešė, ar sutinka su visais komisijos pateiktais reikalavimais. Ties reikalavimais buvo sekantys: suteikti originalius vokiečių dokumentus; leisti naudoti savus nepriklausomus vertėjus; leisti sovietų liudininkus apklausti prisilaikant Kanados įstatymų. Nors šiuo metu sovietai tvirtina, kad jie su visais tais reikalavimais sutinka, komisijai duotame atsakyme gegužės mėnesį apie tai nebuvo užsiminta. Dėl atsisakymo vykti Sovietų Sąjungon Deschėnės komisija dabar kaltina sovietų ambasados atstovus Ottawoje Alexei Makarov ir B'nai Brith žmogaus teisių lygos atstovus advokatus David Matas. Deschėnės komisija buvo įsteigta dabartinės konservatorių valdžios š.m. vasario mėnesio 30 dieną, bet buvo pratęsta iki š.m. rugsėjo mėn. 30 dienos. Šios žinios patiekto Montrealio dienraščio "The Gazette" š.m. birželio mėn. 14 dienos numeryje.

MILIJONAI NĖJO Į DARBĄ PIETŲ AFRIKOJE

Minėdami dešimtmečio sukaktį nuo 1976 metais birželio mėnesio 16 dieną įvykusio ne baltųjų sukilimo Soweto priemiestyje, milijonai negrų ir spalvotųjų Pietų Afrikos gyventojų nėjo į darbą. 1976 m. sukilimą pradėjo mokyklų mokiniai. Jo metu žuvo virš 600 žmonių. Šiais metais didesnių demonstracijų bei susirinkimų neįvyko todėl, kad Pietų Afrikos vyriausybė yra paskelbusi visuotinę apsiausties stovį. Ne tik betkokie susirinkimai uždrausti, bet ir spaudos, radijo bei televizijos pranešimai yra griežtai cenzuruojami. Pačios P. Afrikos vyriausybės pranešimu, nuo stovio paskelbimo dienos iki dabar esą žuvęs 31 žmogus.

MIRĖ GENEROLAS VLADAS MIEŽELIS

A.a. generolas Vladas Mieželis

Birželio 4 d. mirė paskutinis nepriklausomos Lietuvos generolas a.a. Vladas MIEŽELIS. Neilgai sirgęs jis mirė Sun City, Arizonoje kur paskutiniu metu buvo persikėlęs gyventi.

Velionis buvo gimęs 1894 m. lapkričio 26 d. Jakiškų kaime, Daugailių vals., Utenos apskrity. 1916 m. baigė

privačią Lebedevo gimnaziją Maskvoje, teisę studijuoti Maskvoje ir Kaune, gaudamas teisininko diplomą 1926 m. Buvo baigęs Karo mokyklą ir tarnavo rusų kariuomenėje. Nuo 1922 m. tarnavo Lietuvos kariuomenės teisme

įvairiose pareigose iki kariuonės teisėjo Vyriausiam Tribunole. 1938 m. lapkričio 11 d. pakeltas brigados generolu. Bolševikams iš kariuomenės atleidus, dirbo Raudonajame Kryžiuje, o paskui buvo Apeliacinųjų rūmų teisėju. Išėjusioje darbo įvairiose visuomeninėse pareigose tiek Vokietijoje tiek persikėlęs į Ameriką. Už nuopelnus Lietuvii Bendruomenei pakeltas Phoenix'o apylinkės garbės pirmininku.

A.a. gen. Vladas Mieželis bendradarbiavo spaudoje: Mūsų žinyne, Teisėje ir Karde, išėjusioje - Drauge ir Turvoje; buvo nuolatinis Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis.

CANADA

SENATORIAUS S. H A I D A S Z , P.C. KALBA OTTAWOJE 1986.IV.11 MININT TRĖMIMUS BALTIEČIŲ IR UKRAINIEČIŲ HOLOKOSTUS

Man yra garbė prisijungti prie estų, latvių, lietuvių, ukrainiečių ir kitų tautų kilmės kanadiečių, susirinkusių uždegti gedulo žvakes prie šio Kanados tautinio (kare žuvusiems) paminklo mūsų laisvo krašto sostinėje, mūsų laisvų ir demokratiškos institucijų (parlamento rūmų) akivaizdoje, - ir prisiminti milijonus nekaltų baltiečių ir ukrainiečių holokostų aukų.

Prisimename jūsų žuvusius tautiečius, sumindžiotas laisves tų žiaurių naikinančių įvykių jūsų tėvų kraštuose. Prisimename ir smerkiame begėdiškumą ir nežmoniškumą tų, kurie vykdė tuos nusikaltimus, atvirai laudydami tarptautinius pasižadėjimus. Ši vakarą mūsų mintyse ir širdyse yra visi tie, kurie paaukojo savo gyvybes ir tie, kurie neša liūdesio našta.

Mes smerkiame nuolatinis religinius persekiojimus tuose kraštuose ir protestuojame prieš komunistinių jėgų vykdomą žmonių teisių spaudimą, ypač akivaizdoje dar neseniai, pereitą rugpjūtį minint Helsinkio Akto dešimtmetį atnaujintų pasižadėjimų (užtikrinti tas laisves). Esame labai nusivylę, kad tarptautinės žmogaus teisių konferencijos negali pasiekti susitarimo ir pabrėžtinai pasmerkiame iškilmingai pareiktų pasižadėjimų nevykdymą.

Ši vakarą pareiškiamo ir savo pasibaisėjimą dėl branduolinių debesų dulkių plitimo iš Chernobyl' (Černobyl') su jų baisiais radioaktyviais krituliais. Jungiamės su sukrėstu pasauliu, smerkdami nusikalstamą neatsakingumą ir prašome griežtesnių tarptautinės kontrolės nuostatų ir reguliarios branduolinės energijos įmonių inspekcijos.

Jūsų taikingi reikalavimai ir nenuilstamos pastangos kovoti dėl žmogaus teisių ir teisingos tautos, - sukelia pagarbą kiekvieno (žmogaus), mylinčio ir respektuojančio laisvę ir pagarbą žmogui. Mes prisidedame prie jūsų siekimo laisvės baltiečių ir ukrainiečių tautoms, laisvės nuo svetimtautių dominavimo.

Mes, jūsų bendrapiliečiai, esame jums skolingi giliai padėką už jūsų puikų karšto patriotizmo pavyzdį, jūsų užsidegusį pasitikėjimą (siekiant jūsų tikslų), jūsų prisirišimą prie savo kultūros, gilaus lojalumo ir didelės drąsos. Jūs iš tikrųjų nusipelnėte teisę būti išgirsti ir paremti tiek Kanados vyriausybės, tiek Jungtinių Tautų Organizacijos ir jos tarptautinių institucijų, ir taip pat reikalaujame iš jų visų pozityvios akcijos dėl jums padarytų skriaudų ir jūsų legalių aspiracijų.

Aš taip pat ši vakarą jums perduodu mano vado Rt. Hon. John Turner, Jos Didenybės lojalios opozicijos vado parlamente, sveikinimus ir linkėjimus, kad jūsų visų tautų dabartinė situacija ir jūsų taikingi teisingumo paremti siekimai, - šiame pasaulyje ir dabartinėje liūdnose ir sudrumstoje padėtyje, - būtų visuotinai žinomi (Kanadoje).

(Iš anglų kalbos išvertė JVD) (Teksto originalas 2 psl.)

Redakcijos prierašas. Ottawoje lietuviai, latviai, estai mini birželinis išvežimus kartu su ukrainiečiais, kurių didžioji tragedija buvo 1932-33 metais, kai sovietai dirbtinai sukeltą badą išmarino 7 milijonus ukrainiečių.

AUSTRALIJS LIETUVIAI LAUKIA ATVYKSTANČIŲ Į PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ

"Ramovės" nariai po sueigos 1985 m.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo - \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Dr. Hon. STANLEY HADASZ su latvių atstove tradiciniame šių metų BALTIEČIŲ VAKARE, Kanados Parlamento rūmuose.

("T.Ž.", nuotrauka D. Skukauskaitės)

SENATORIAUS STANLEY HADASZ ŽODIS.

PASAKYTAS BIRŽELIO TREČIŲ MINEJIMO PROGA:

MEMORIAL RALLY AT NATIONAL WAR MONUMENT
COMMEMORATING THE VICTIMS OF THE HOLOCAUSTS OF THE BALTIC AND UKRAINIAN NATIONS,
Ottawa, June 11, 1986.

I am honoured to join with Canadians of the Estonian, Latvian, Lithuanian, Ukrainian and other origins as we gather to light a candle at this national monument in the capital of our free country and in full view of our free and democratic institutions, to commemorate the millions of innocent victims of the Baltic and Ukrainian Holocausts.

In remembering your fellow-countrymen whose lives were lost and freedoms shattered by those devastating events in your former homelands, we deplore the indecency and inhumanity of those who have perpetrated such atrocities in flagrant violation of international conventions and the Helsinki Final Act. Those whose lives have been sacrificed and those who carry the burden of sorrow are in our minds and hearts tonight.

We deplore the persistent religious persecution in these occupied countries and protest the suppression of their human rights by communist powers in the face of renewed commitments, only last August, at the commemoration of the tenth anniversary of the Helsinki Final Act. We are deeply disappointed in the failure of International Human Rights conferences to reach consensus, and profoundly condemn their non-compliance with solemn commitments.

Tonight we express our horror of the nuclear cloud spreading from Chernobyl and raining upon people of many lands a dreadful radioactive fallout. We join with the shocked world in condemning this grave irresponsibility, and call for more strict international standards and regular inspections of nuclear plants.

Your peaceful demands and preserving efforts for human rights and peace with justice command the admiration of everyone who truly loves and honours freedom and human dignity. We share your yearning for a national destiny of the Baltic and Ukrainian nations free from foreign domination.

Your fellow-citizens owe you a debt of gratitude for your fine examples of fierce patriotism, your fervent faith, your cultural attachment, your deep loyalty, your great courage. You have really earned the right to be heard and to be supported by the Government of Canada, The United Nations and its international agencies, to demand from them a positive response to your genuine grievances and legitimate aspirations. I bring you tonight greetings from my chief, the Right Honourable John Turner, Leader of Her Majesty's loyal opposition, and his wishes for national awareness of your cause and for peace with justice for all peoples in our sad and troubled world.

"AUSZROS" PASĖLYS

(Dr. Birutės Cipliauskaitės paskaita III-jame "Aušros" Gimnazijos auklėtinių suvažiavime Toronte, š.m. birželio mėn. 1 d., Lietuvių Namuose).

(pabaiga)

Tad nenuostabu, kad vienas jo "Literatūros teorijos" recenzentas teigė, jog "autorius rodo ir kitiems vadovėlių autoriams, kaip turi būti rašomi mokyklos vadovėliai". Mokiniai - mokines jis traktuodavo kaip studentus: kaip suaugusias, individualiai mintijančias asmenybes, kuriose, kaip savo aptartuose rašytojuose, matė ne tik "dabarties reiškių", bet ir ateities rodytojus". Gyvenimo gale, apžvelgdamas visą savo veiklą, patvirtino tą savo palinkimą - pašaukimą mokytojai: "Literatūra virš politikos, o pedagogika virš literatūros".

Visiškai skirtingas buvo kitas, man giliausiai per visus mano "Aušros" lankymo metus atmintin įstrigęs ir taip pat, gal daugiau laikysenos, negu moko dalyko atžvilgiu, įtakos padaręs mokytojas: lotynų kalbos specialistas Juozas STARKUS. Apie jį nepasisekė gauti beveik jokios medžiagos, tad teks pažerti tik savo pačios prisiminimus. Ir Starkus, kaip Brazaitis, naudojo jau išskirtinai modernų mokymo metodą. "Aušros" mergaičių gimnazijoje jis išdėstė 26 metus, o 1964 m. perėjo į Kauno Medicinos Institutą, kur išbuvo iki pasitraukimo į pensiją. Yra paskelbęs Homero Iliados vertimo komentarus ir žodynėlį. Stipriausias jo poveikis turbūt, buvo tiesioginis, klasėje. Apie jo glaudų ryšį su mokiniais byloja faktas, kad kai mano buvusios klasės abiturientės šventė 25 metų gimnazijos baigimo sukaktį, Starkus buvo vienintelis jų pakviestas mokytojas, pasak jų, įnešęs šviesos visan susiejimui.

Starkus nepasižymėjo ypatingai stipria asmenybe ar kokiais išskirtiniais bruožais. Ramus, puikiai savo dalyką žinantis, reiklus, jis sugebėjo, bent mano atvejuje, "negyva" kalbą paversti gyva, sužadinti beveik aistringą susidomėjimą ja. Lotynų kalba jam nesusidėjo iš gramatikos taisyklių ir žodyno, linksniavimo ar asmenavimo. Tai buvo tik pagrindinės bazės. Kiekviena klasės valanda su juo buvo nuotykinga ekspedicija į nepažįstamą pasaulį. Labiausiai man imponavo tai, kad jis jau tada taikė metodą, panašų į gerųjų Amerikos universitetų "honours system". Kaip pas Brazaitį, kaip pas aušrininkus, į žmogų buvo žiūrima kaip į atsakomąją būtybę, darančią savo sprendimus, už kuriuos kiekvienas turėjo būti atsakingu. Tad ir per egzaminus jis leisdavo vartoti ir žodyną, ir kitas knygas, sakydamas: ko neprivalgei - neprilaužysi; jei ko nežinai, to ant greitųjų ir knygoj nerasi. Per pamokas reikalavo dėmesio, bet gerai dalyką žinanti mokinėi irgi sakydavo: "Tu gali šnekučiuotis, jei nori". Tuo pačiu sužadindavo nepaprastai stiprų atsakomybės jausmą. Starkus leisdavo mokiniui pajusti tikrą džiaugsmą, kai jis, tartum pats viską sugretindamas ir staiga suvokdamas, per kiekvieną egzaminėlį atidengdavo vis naują "Ameriką".

Trečiasis išskirtinas asmuo, kurį noriu paminėti - ne mokytojas, o "Aušros" berniukų gimnazijos abiturientas - yra VYTAUTAS ALEKSANDRAS JONYNAS, mūsų iškiliausias ir plačiausias kultūros literatūros kritikas, susiformavęs dar "senų laikų" tradicijoje, kur kalbant apie literatūrą, neužteko žiūrėti į ribotą tekstą ir bandyti jį iškisti į kokios nors naujos partijos rėmus, o buvo reikalaujama pažinti visą jį supančią literatūrą, kaip savo kišenę. Tais laikais nebuvo pasitenkinama sisteminga atskiros kūrinio analize - reikėjo pačiam kritikui sukurti mažą šedevriuką. Jonynas yra kritikas - esejistas tikra to žodžio prasme, ir beveik nereikalinga apie tai kalbėti, nes visi jį esam skaitę. Reiklumą sau pačiam jis, turbūt, bus paveldėjęs iš tėvo, istoriko prof. IGNO JONYNO, apie kurį LE sakoma: "Daug reikalaujamas iš savo studentų, Jonynas parengė ne vieną jauną Lietuvos istoriką". Vytautas gi kiekviena savo recenzija kelia bendrą skaitytojų kultūros lygį, o kartu skaitančiajam atneša ir didžiulį pasitenkinimą.

Baigęs romanistiką Vilniuje ir gavęs to diplomo pripažinimą magistro laipsniui Montreale universitete, Jonynas šalia to, įsigijo bibliotekininkystės specialybę, o vėliau ir magistro laipsnį bibliotekininkystėje. Montreale universitete dirbo kaip bibliotekininkas, direktoriaus pavaduotojas, dėstytojas. Yra išleidęs "Guide Bibliographique". Lietuvių spaudoj bendradarbiauja nuo pat atvažiavimo į Kanadą: "Aiduose", "Metmenyse", "Drauge", "Tėviškės Žiburiuose", "Nepriklausomoje Lietuvoje". Rašo ir Kanados periodikoje.

Buvo "Literatūros Lankų" bendradarbis. Kai "Metmenys" suvedė savo 25-mečio statistiką, buvo rasta, kad daugiausia straipsnių buvo parašyti Jonyno. Jei ne visuomet jį atsekame ar atpažįstame, tai dėl to, kad neretai prisidengia vienu ar kitu slapyvardžiu. Aš pati ne taip seniai paskaičiau puikią recenziją ir nudžiugau: stauga atsirado tikrai gabi ir smarkiai apsišvietusi moteris kritikė, dar niekad negirdėta, atseit, prieauglis. Vėliau sužinojau, kad tas daug žadantis prieauglis tai vis tas pats Jonynas, kuriam, paskaičius bet kokią jo recenziją, visuomet norisi rašyti ir padėkoti.

Kad Jonynas aukštai vertinamas, patyriau, kai vieną kartą A. GREIMUI prireikė straipsnio į Prancūzijoje leidžiamą literatūros žurnalą apie vieną mūsų poetą. Iš visos eilės suminėtu vardu, tik išgirdęs Jonyno, nutarė, kad "tas tiktu", nes žino, kas yra literatūrinis "essai".

Iš visko, ką čia suminėju, matosi, kad ir Jonynas daugiopai priklauso tikrajai "Aušros" dvasiai, kad ir jis, kaip Brazaitis, tiki pluralistiniu priėjimu prie literatūros veikalo; kad būdamas tolerantišku, jis nenutyla tiesos. Ir jis daug savo laiko yra praleidęs tautinės sąmonės aukštesniam lygiui puoselėti; ir jis visų pirma yra Lietuvos mylėtojas, nors jo kritikoje toji meilė pasireiškia reiklumu, tikslu nedateklių išskėlimu, o ne besąlygiu liaupsinimu. Jam turime būti dėkingi už ilgametį mūsų orientavimą, visad išreikštą su jomoru ir elegancija, duodant pavyzdį jaunesniesiems.

Baigiant šias mintis apie "Aušrą" ir aušroklus, norisi vėl sugrįžti prie pirmojo "Auszros" numerio. Aušrininkai - Lietuvos mylėtojai - tvirtino, kad savo krašto meilė turi būti grįsta jo pažinimu ir dėl to daug kalbėjo apie jo praeitį. Savo įvadiniam straipsnyje dr. J. Basanavičius metė šūkį: "Homines historiarum ignari semper pueri". Gal reikėtų mums, "Auszros" tęsėjams, susirūpinti, kad nesunykėtų Lietuvos istorijos studijos, kad prie lituanistikos katedros Chicagoje būtų prijungta ir Lietuvos istorijos mokslų šaka. Kol tebekrutame, pasitenkime, kad "Aušra" nevirstų "Prieblanda" ar "Saulėlydžiu".

VANCOUVER'IO UOSTO PASTATAI, kuriuos bus galima aplankyti EXPO 86 metu.

"AUŠROS" AUKLĖTINIŲ SUVAŽIAVIMO BAIGIAMASIS ŽODIS

Baigiam savo III-ąjį aušrokių-kų susitikimą - suvažiavimą už Tėvynės ribų.

Pasižiūrėjome vienas į kitą, pasižiūrėjome į nuotraukų parodą vėl ir vėl. Prisiminėme, įvertinome savo jaunystės lopšį - AUŠROS GIMNAZIJA - gal su ašarėle akyse ir su šypsena.

AUŠRA mus mokė, globojo ir mus nuvedė prie vartų pradėti savarankišką gyvenimą. Jo mes laukėme nekant-raudami.

Tuos vartus pravėrė - likimiškai - tiek pirmųjų AUŠROS GIMNAZIJOS laidų, tiek paskutiniųjų - kaktomūšiais atsidūrėme į kariaunos žvangančią, griaudžiančią, brutalią neapykantos sieną.

Tie pirmieji aušroklai-kės, tie paskutiniai ieji - buvome sukrėsti iš pagrindų:

ar ne AUŠRA auklėjo mus, kad gėris laimi prieš blogį, nes jis sudaro pagrindinę gyvenimo prasmę ir esmę ir yra visuo me t tvirtesnis?

Ar ne mūsų šviesaus atminimo mokytojai per Doneitaitį, Daukantą, Šatrijos Raganą, Žemaitę, Vienuolį, Biliūną, Tumą-Vaižgantą, Krėvę, Putiną (ir kitus) kalbėjo mums apie lietuvių žmogaus rimties, gerumo, rūstumo ir jūmorio vėidą?

Ar ne AUŠROS mokytojai per Baranuską, Maironį, Nerį, Miškinį, Aistį, Brazdžionį žadino mumyse nekasdieninio gyvenimo gelmes? Ar ne jie kalbėjo apie mūsų istorijos ir mūsų kalbos turtus?

Ar ne tie AUŠROS mokytojai skatino ir išvedė naują, gają bangą rašytojų, menininkų, humanistų, veikėjų?

Gal nemažiau svarbu, kad tų AUŠROS mokytojų dėka ir kitas sritis pasirinkę aušroklai-kės neliko vien utilitariniais specialistais. Jiems visiem s buvo duoti raktai atverti kitoms durims. Todėl turėjome ir turime atsakingų žmonių, dirbančių kultūros darbe. Todėl turime ir statybininkų, verslininkų, gydytojų, elektrikų, fabriku darbininkų, inžinierių ir kitokių darbų dirbančiųjų, kurie prisideda prie mūsų kultūrinio gyvenimo, juo džiaugiasi ir palaiko lietuviškas bei humanistines tradicijas.

Dešimtmečius pragyvenome kitų valstybių ir tautų aplinkoje.

Ir prisimindami AUŠRĄ, sakome:

AUŠRA - tu mažos valstybės ir iš suvargusios liaudies prisikėlusios tautos nepriklausomą 22 metų gyvenimui - GIMNAZIJA - buvai gajai, kilni ir didvyriška mokytoja. Didvyriška, nes Tavo ir mokytojai ir auklėtiniai pasisakė už tiesą, už gėrį, neatšadėdami jų ir karų savartoje. Neatsisakė jų, nors mokytojai buvo suimami, baudžiami, ištremti mirčiai ar priversti pasitraukti iš savo tėvų žemės. To paties likimo susilaukė ir dauguma mokinių.

Tad mes čia, susirinkę į šį III-ąjį suvažiavimą, esame ir visų šių įvykių liudininkai, ne tik savo jaunystės mokyklos mielų dienų minėtojai.

Mes galime palyginti mūsų AUŠRĄ su visokiomis kitokiomis gimnazijomis. Mus jau puošia iškilmingai vadinamas aukso amžius ir sidabro ar pasidabruotos karūnos ir mes apie AUŠRĄ savo nuomonės nepakeitėme, o tik dar sustiprinome:

tokia gimnazija ir tokiais buvusiais gimnazistais negali pasigirti jokia moderniškiausia, kompiuteriškiausia, turtingiausiojo kontinento gimnazija.

Kol dar galime - aprašykime kiekvienas po vieną kitą epizodą iš aušrokių epochos, surinkime nuotraukas išleiskime leidybą AUŠROS garbei - ji to verta.

Aušroklai-kės dar gali tai atlikti, nelaukdami (anot vieno aušroko kolegos), kol bus sugrotas paskutinis susitikimų tango.

Prieš išsiskirstydami, prisiminkime, kad LIETUVA - DIDVYRIŲ ŽEMĖ, kad AUŠROS GIMNAZIJA irgi buvo DIDVYRIŠKA ir kad dar liko Tėvynėje aušroklų.

Birutė Nagienė

ATA

ELENAI CHINIENEI
mirus,

jos dukrą ELEONORĄ SKARDIENĘ su vyru
JURGIU, ir sūnų JURGį su žmona bei kitus
artimuosius nuoširdžiai užjaučiame -

G. ir R. TETMAJERIAI

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA
AFTER THE SECOND WORLD WAR"

365 puslapiai, 40 iliustracijų, parašyta
dr. MILDOS DANYTĖS,

išleista Multicultural History Society of Ontario.
Minkštais viršeliais - \$14.95, kietais - \$19.95
Persiuntimui pridėti \$1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: J.V. Danys,
1681 Alnslev Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8

Artėjant vasarai, mūsų šeimos ir jaunimas pradeda daugiau kalbėti apie stovyklas, kurios jau turi keturių dešimtmečių istoriją už Lietuvos ribų. O skautams stovyklavimas yra ne tik neatskiriama jų veiklos dalis, bet ir svarbus skautavimo turinys, nes tikresnė skautybė neišsivaizduojama be gyvenimo po atviru dangumi.

Tos savybės stovyklavietės aplinkos atžvilgiu gal kiek ir nusibosta, kaip kartais nusibosta ir savi namai, bet kas gi kitas "sweet home" gali atstoti? Mūsų stovyklavietės, vasaros namais tapusios, atskiras, niekur kitur nerandamas pasaulis, stipriau jungia ir riša organizacijų narius, sugrąžina suabejojusius lietuvių, sudaro sąlygas susidraugauti, išmokyti gyventi bendrą gyvenimą, kuriame egoizmas turi būti pakeičiamas būti naudingam kitam. Tiesa, stovyklavietės sudaro rūpesčių jas išlaikyti, gerinti, užduoda papildomo darbo, sukelia naujų problemų ir...skolų. Bet visa tai tik ir judina veiklą, nes jau vien dėl to reikia krutėti.

Montrealio BALTIJOS stovyklavietės remonto ir pagerinimo vėjus rodo teisingai matomą lietuviško gyvenimo kryptį. Linkėtina įgyvendinti visus užmojus ir dar daug metų burti lietuviškas atžalėles. O skautų ROMUVA, nors ir atsiranda jau nuomonių, kad gal laikas būtų atsikratyti to "našta", ieškant kitų būdų patenkinti skautų stovyklavimus - vis dėlto dabar dar yra gerinama, stropiai prižiūrima ir paruošta šių metų vasaros stovyklai, kuri įvyks LIEPOS 26- RUGPJŪCIO 4d.d. Kad

šiųmetinei stovyklai laikas sutrumpintas, yra keleta priežasčių, iš kurių viena bus buvusi ir Pasaulinė paroda EXPO- 86 Vancouver'yje, į kur važiuoja daug jaunimo ir vadovų.

Šios vasaros stovyklai ROMUVOJE vadovaus Kanados rajono vadeivė s.A.BALTAKIENĖ, komendantas ps.fil.dr.A.DAILYDĖ, administracija v.s.l.dr.G.SKRINSKAS, programos vedėjas v.s.kun.A.SAULAITIS,S.J., ūkio viršininkas - A.VASILIAUSKAS ir St.KUZMAS. Maitinimų rūpinis jaunos mamytės- M.SKRINSKIENĖ, N.LIACIENĖ, R.ŠILEIKIENĖ, J.NEIMANIENĖ, Giedrė TYLER-KRAŠAUSKAITE; seserijos vadovės: ps.R.POŠKIENĖ, D.KALENDRAITE, Aušra LELYTĖ ir kitos; brolijos pastovylės dirbs s.K.BATŪRA, ps.E.GRYBAS, v.s.l.J.GEDRIS.A. KUČAS, A.SAPLYS, M.BIJŪNAS,G.SENDŽIKAS,ps.V.KE-TURAKIS, v.v.l.A.STUNDŽIA ir kiti.

Nebebus tik vieno nuolatinio ir mielo stovyklautojo a.a. Stasio K u l b i o,S.J., kasmet ROMUVOJE rytmečiais Mišias laikysio, vakarais prie laužų su "Miško Brolių" armonikėlių orkestru pasirodysio, dainavsisio...tikro brolio ir visiems nuširdaus draugo. Brolis Antanas S a u l a i t i s,S.J.atvežė man mirusio mūsų kapeliono palikimą: skautišką keptuvę, kaklaraištį ir lūpinę armonikėlę. Šitas mūsų ROMUVOS stovyklautojo palikimas simboliškai į mus prakalba: nesumaišykime mūsų trumpo gyvenimo vertybių.. v.s.Č.S e n k e v i č i u s

(ROMUVA yra įsigyta labai gražios gamtos kampelyje 1962 m.,kuri surišo Toronto, Hamiltono, Niagaros Pusia-salio, Londone skautus- tes. Čia ir dabar dar yra patogios sąlygos stovyklauti, išskylauti, praleisti savaitgalius, turėti sąlygas įvairioms programoms.

Kad ši stovyklavietė būtų patogesnė, gražesnė ir dažniau naudojama, dirbo bendrai vadovai ir skautų-čių tėvai.

Pirmieji organizatoriai ir nuolatiniai įvairių darbų vykdytojai (kaip rašoma Č.S. XXX-tųjų Kanados Lietuvių Dienų leidinyje) yra pažymėtini šie: V.Skrinskas,V.Ružas, F.Mockus, L.Kalinauskas, P.Butėnas, G.Stanionis, dr.J.Yčas, P.Regina, J.Paukštys, D.Stukas, inž.M.Gvildys, inž. P.Čeponis, inž.G.Šernas, J.Barakauskas, P.Balsas, B.Sap-ly, K.Batura, A.Vasilias, P.Kudreikis, L.Česekienė, J.Baltaduonis, A.Grybas, R.Geležiūnas, S.Kuzmas, R.Sriubiškis, A.Gvildys, M.Rusinas, P.Petruskas. Stovyklavietės pastatų projektas - arch.dr.A.Kulpavičiaus).

KAIRĖJE: 1. Romuva, 2- Parado metu, 3- Skiltis išskylauja.

APIE LAIKRAŠČIUS

Pirmieji laikraštį leisti pradėjo romėnai dar prieš Kristaus laikus- apie 59 pr.Kr. Jo pavadinimas buvo "Acta Diurna"- "Kasdieniniai įvykiai". Jį išskindavo viešai Romoje, o dažniausiai Ceres šventovėje, pranešant apie senato patvarkymus, gladiatorių rungtynes ir kitus kasdienio įvykius. Cezaris, tapęs Romos konsulu pasirūpino, kad valdžios potvarkiai būtų skelbiami Forume ir net kituose provincijos miestuose.

"Acta Diurna Populi Romani" virto savotišku įvairių žinių skelbimu arba pirmuoju laikraščiu.

Apie XV a. pradžią romėnų išradimu pasekė ir kiti kraštai. Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijoje pirmosios žinios apie aktualius įvykius yra siejamos su Žygimanto Augusto vardu nes jis,gyvendamas Vilniuje, puošė savo rūmus ir jų puošimo išlaidų sąskaitos ir joms apmokėti rinkliavos buvo viešai skelbiamos,pav,kiek reikia imti už pervažiavimą per Nerios tiltą ir t.t.

Kinija savo svarbesnes žinias ir imperatoriaus potvarkius išpaustydamo lentose. Jas kiniečiai vadinavo "Ti-poo".

Apie VII amžių pirmieji laikraščiai pasirodė Vokietijoje "Avisa Relation oder Zeitung". Čia jau pradėdama skelbti įvairesnių žinių ir taip jie greitai atkreipė publikos dėmesį.

JAV pirmasis laikraštis pasirodė 1690 m., Bostone, kur Benjamin Harris išleido "Publick Obccurrences. Both Forreign and Domestic". Tačiau šį laikraštį po vienerių metų valdžia įsakė sustabdyti. Jo vietoje kolonijos pradėjo leisti savus laikraščius ir jų atsirado bent 30.

1960 m. laikraščių leidimu rungtyniavo Detroit, Los Angeles, New York ir San Francisco, o apie 1970 m.į rungtynes įsijungė Chicago ir kiti miestai. Nuo JAV neatsiliko ir Kanada, kurioje dabar išleidžiama apie 120 laikraščių, daugybė savaitinių ir žurnalų. Šių dienraščių plačiausiai žinomas "The Gazette"- Montrealyje, "Globe & Mail" - Toronte, ir kiti.

Europoje laikraščių leidime pirmąją vietą užėmė Anglija, Londone leidžiamais "Times" ir "Daily Mirror". Prieš II-ąjį Pasaulinį karą Prancūzijos laikraščiai buvo labai tampriai susiję su politinėmis partijomis. Šiandieną pirmaujančią vietą populiarumu užima prokomunistinės pakraipos "L'Humanité", "Le Figaro" ir "Le Monde".

Vakaru Vokietijoje pasižymėję "Frankfurter Allgemeine", "Suddeutsche Deutsche Zeitung in Munchen" ir "Die Welt" Bonnoje.

Sovietų Sąjungoje vyrauja "Pravda" ir "Izvestia". "Pravda" leidžiama komunistų partijos, o "Izvestia" yra oficialus valdžios laikraštis.

Afrikoje ir Izraelioje visi laikraščiai ir apylamai spauda. yra griežtoje valdžios kontrolėje. Arabų kraštai turi daugiau laisvės, bet jie vengia pažeisti valdžios nustatytas ribas. Egipte populiarus laikraštis yra "Al Ah-ram".

Lotynų Amerikos kraštuose, dabar vykstant socialinėms reformoms, cenzūra laikraščiams neišvengiama. Taip kaip ir Kinijoje- ten vyrauja komunistinės pakraipos spauda, pataikaujanti vyriausybei.

Laikraščiai formuoja viešąją opinią ir turi nemažos įtakos, kartais daugiau negu radijas ar TV. Tai supranta kiekvieno krašto vyriausybė ir laikraščiams skiria nemažai dėmesio. Vien tik JAV yra apie 1.800 įvairių dienraščių, 1.500 savaitraščių ir daugybė įvairaus pobūdžio žurnalų. Be to, spausdinama nemažai specialios paskirties žurnalų, kurie patenkina aprėžtus specialybės asmenų interesus. Daugumą asmenų, dirbančių spaudoje apjungia unija, kurios vadovybė stengiasi išlaikyti aukštus atlyginimus, todėl laikraščiai nėra pigūs. Kadangi Amerikoje yra labai išvystytas verslas, laikraščiai gauna nemažai skelbimų, už kuriuos firmos gerai apmoka, o išlaidas stengiasi perkelti į vartotojų kišenę.Tačiau, kai kurie laikraščiai ir žurnalai kylančių išlaidų nebegalėdami aprėpti, užsidaro. Jų vietoje atsiranda kiti.

Bendrai, žmonės spausdintą žodį mėgsta, nes jis apima nevien politines naujienas. Dažnai atstovauja bėgamuosius politinius įvykius, įvairios literatūrinės atkarpos, kasdienio gyvenimo patarimai,feljetonai, galvosūkių bei kitos įvairenybės priverčia ir jaunuosius pervertinti laikraštį. Savaitiniai laikraščiai daugiau yra pasinėję į vertinti įvykius ir turinio atžvilgiu būna įvairūs. Todėl kiekvienas gali pasirinkti pagal savo norus ar užgaidas. P. I N D R E I K A

(Nemažai išleidžiama išeivijoje ir lietuviškų laikraščių bei žurnalų. Jų gausa stebina kiekvieną kitatautį, nes čia jie dažniausiai skaito vieną jų pasirinktą laikraštį. Mūsų tautiečiai dar mėgsta skaityti po kelis. Vyresnioji karta, tačiau traukiasi iš horizonto. Liūdniausi laisčiai yra tie, kuriuos sakoma, kad dar mielai skaitytų- po 40 metų ar panašiai skaitymo- jeigu akys būtų geresnės... Viduriniąją kartą jau prireikia paraginti skaityti lietuvių kalboje, nes dažnai tik pasklaido. Kitiems jau perilgi sakiniai sudaro sunkumą, nes begyvendami šiame krašte, pripratome prie greitesnio tempo ir prarandame kantrybę į ką nors įsigilinti, kas verčia pagalvoti ar geriau suprasti apie ką kalbama.. Apie jaunąją skaitytojų kartą kalbant, reikėtų atskiro straipsnio, o gal ir studijos. Gal ir visai kitokių sprendimų.Red.).

Trys Fragmentai Iš „KOLY MOS PASAKOJIMŲ“

Varlam Š a l a m o v a

3.

UOGOS

Fadejevas tarė: "Na, tu tik pažiūrėk. Na, aš su juo pakalbėsiu." Jis priėjo prie manęs ir užrėmė buože galvą.

Aš gulėjau pavirtęs ant sniego ir spaudžiau rąstgalį, nukritusį man nuo peties, niekaip nevaliodamas jo atkelti, kad atsistočiau į koloną prie žmonių, kurie leidosi pakalnėn, nešini stuobriais ant pečių - kiekvienas su "kuro basliais", kas stambesnius, kas menkesnius; visi, tiek sargybiniai, tiek kaliniai, skubėjo grįžti; visiems norėjosi valgyti, miegoti; visiems, atvirai kalbant, buvo pabodusi toji nesibaigianti žiemos diena. O aš drybsojau sniege.

Fadejevas visados kreipdavosi į kalinius, sakydamas "Jūs".

- Klausyk, žmogau!, - tarė jis. - Neįmanomas dalykas, kad toks stambus bernas kaip Jūs, neįstengtumėt panėšėti tokios pliauskelės, tokio sakyčiau, šakalėlio. Jūs - aiškus simulant. Jūs - fašistas! Šią valandą, kada mūsų šalis kovoja su priešu, Jūs kaišiojat pagalius į ratus.

- Aš joks fašistas, - atsakiau jam. - Aš vien badmirys ir lignonis. Tu pats fašistas! Tu skaitinėji laikraščius, kad fašistai žudo senus žmones. Tik pagalvok, ką tu čiaūški savo sužadėtinei apie savo tarnybą Kolymoj!

Man buvo viskas visvien. Aš negalėjau pakęsti tokių žmonių, raudonskruosčių, sveikų, atsiganiusių, gerai apsirengusių; man nebuvo baisu. Aš susiriečiau, kad apsaugočiau pilvą, bet ir tas judesys tebuvo vien įprastiniu, instinktyviu; aš visiškai nesibijojau būti spiriamas į vidurius. Fadejevas spyrė man į nugarą. Aš staigiai pajutau kūne šilumos plykstelėjimą, bet man nesuskaudo. Jei mirsiu, tuo geriau...

- Klausyk! - tarė Fadejevas, atgręžęs bato galu mano veidą į dangų. - Jūs nesat man pirmu tokiu "fruktu", aš pažinau daug tokių.

Prie mūsų priėjo kitas sargybinis - Pilkamaukšlis. - Na, pasirodė, kad patį išžiūrėčiau. Ale koks pasiutėlis!.. - Ir prasidėjo talžymas. Kai jis pasibaigė, Pilkamaukšlis man tarė:

- Tai ką, supratai? - Supratau! - atsakiau jam keldamasis ir spaudydamas sūrias, kruvinas seiles.

Aš nusitępiau savo rastą, draugų zurzinamas, keikiamas ir skalinamas; jie šalo, kol mane daužė.

Kitą dieną Pilkamaukšlis nusivedė mus darban, rankioti miške, kurį iškirto praeitą žiemą, visa, kas tik galima sukūrent metaliniuose pečiuokuose. Mišką kirto žiemą; kelmiai buvo milžiniški. Mes juos rovim, išversdami dalbom ir krovė į krūvas.

Ant kelių medelių, kuriuos buvo aplenkę kirvis, aplinkui mūsų darbovietę, Pilkamaukšlis "pakabino gaires", padarytas iš sausos, pilkos žolės pintų kuokštelių; šitaip jis paženklino "uždraustos zonos" ribas.

Mūsų brigadininkas užkūrė Pilkamaukšliui ant kups-telio laužą - dirbant ugnelė buvo rezervuota vien sargy-binių palydai - ir sukravė malkų atsargą.

Vėjai buvo jau seniai nugairinę sniegą. Šalta, šar-mota žolė darėsi slidi ir keitė spalvą ją palietus ranka. Ant kauburėlio dumšoj apšalęs mažas kalnų kadugių krū-

mokšnis; nuo jo sušalusių, tamsiai violetinių uogų sklido nepaprastas kvapas. Bet raudonos bruknės, kiek apšerkš-nijusios ir papilkusios, dar buvo skanesnės už kadugius. O ant trumpų, tiesių kotelių karojo šilauogės; jos buvo tamsiai mėlynos, ryškios spalvos, susigarankštijusios, tarsi tuščios mašnos. Bet viduj buvo tamsios, mėlynai juodos, neapsakomo skonio, sultys.

Tokių metų laiką uogos, pažinusios šalną, visai nepanašios į uogas, kai jos sirpsta ir krauna syvus. Jų skonis kur kas subtilesnis.

Mano draugas Rybakovas, rankiojo tas uogas per "pertraukas parūkyt" ar net tada, kai Pilkamaukšlis bū-davo nusigręžęs, ir krovėsi jas į konservų dėžutę. Jei jam pavyks prisirinkti pilną skardinaite, jis gaus iš sargy-binių dalinio virėjo duonos. Akivaizdžiai Rybakovo suma-nymas buvo prasmingas.

Aš neturėjau tokios rūšies klientūros ir rijau čia pat uogas, rūpestingai ir godžiai trėkšdamas kiekvieną jų į gomurį; saldžios ir kvapnios sutraiškintos bruknės sultys mane trumpam apsvaigindavo.

Man nedingtelėjo galvon padėti rinkti Rybakovui. Jis, tarp kitko, nebūtų geidęs mano paslaugos; tada jam būtų tekę dalintis duona.

Uogų skaičius konservų dėžutėje augo per daug iš lėto; vis mažiau ir mažiau jų matėsi ir, nepastebėję, vis dar tebedirbdami ir skainiodami uogas, mes priartė-jom prie "zonos" ribų; gairės karojo kaip tik virš mūsų galvų.

- Sergėkis, - tariau aš Rybakovui, - reikia brauk-ti atgal.

Bet kaip tik priešais mus plytėjo kauburėliai, ap-augę kadugių, bruknių ir šilauogių krūmeliais... Jau seniai buvom juos pastebėję. Ir pasitaikė, kad ribos medis buvo už keletos metrų toliau.

Rybakovas parodė man pustuštę dėžutę, parodė saulę besileidžiančią horizonte, ir ėmė palengvėle slinkti tų magiškų uogų link.

Trinkelėjo šūvis ir Rybakovas susmuko ant kupsto veidu į žemę. Mostaguodamas šautuvu rankoj, Pilka-maukšlis suriko:

- Palikit jį ten, kur jis yra! Neikit prie jo!

Paskui jis atsuko šautuvą į kitą pusę ir iššovė antrą kart. Mes žinojome, ką reiškia tas antras šūvis. Pilkamaukšlis taip pat. Visados reikėjo dviejų detonacijų: pirmoji būdavo įspėjamoju šūviu.

Keista, pavirtęs ant kauburėlio, Rybakovas pasi-rodė visai mažyčiu. Dangus, kalnai ir upė buvo milžiniš-ki; vienas Dievas težino, kiek galima suguldyti žmonių į tuos kalnus, į proskynas tarp kalvų.

Rybakovo skardintuvė buvo nuriedėjusi kiek toliau; man pavyko ją pakelti nuo žemės ir paslėpti kišenėn. Galbūt duos man duonos mainais už tas uogas; aš žino-jau, kuriam žmogui Rybakovas už rinko.

Pilkamaukšlis ramiai surikiavo į gretas mūsų būre-lį, suskaičiavo, ir liepęs žengt, parvedė stovyklon.

Jis stuktelėjo man į petį šautuvo vamzdžiu ir aš atsigežiau:

- Aš mieliau būčiau patį, - tarė Pilkamaukšlis, - bet tu, svoločiau, ten nepalindai.

Vertė V.A.J.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Lithuanian Theatre in Canada after the Second World War by Milda Danys

/ Ši studija perspausdinta iš POLYPHONY, The Bulletin of the Multicultural History Society of Ontario, Fall-Winter 1983, Vol.5 No.2, pp. 15-21 /

Biuletėnis leidžiamas kas du mėnesiai, jį galima užsisakyti šios organizacijos adresu: 43 Queen's Park Crescent East, Toronto, Ontario M5S 2C3.

Dr. Milda Danytė šiam biuleteniui paruošė įdomią medžiagą (anglų kalba) apie Lietuvių Teatrą Kanadoje po II-ojo Pasaulinio Karo. Manome, kad visų kartų lietuviams bus įdomu paskaityti ir su ja supažindinti kitataučius, vartojančius anglų kalbą. Red.)

Bevardis, performed by Sietynas, Toronto, c. 1958

From 1947 to about 1955, twenty thousand Lithuanian men and women came to Canada from Displaced Persons' (DP) camps in Germany. As refugees who had refused to return to a Lithuania occupied by the Soviet army and forcibly incorporated into the USSR, they brought with them no money and few possessions except a heavy cultural heritage and the determination to continue their struggle for the freedom of their homeland. Theatre, like all the other arts, was to serve as a weapon in this ongoing battle. In an article in the Lithuanian newspaper *Nepriklausoma Lietuva*, 23 September 1953, Kazys Veselka, a member of the Montreal Lithuanian Drama Theatre explained the new function of theatre for a culture in exile: "Today every good production involves not only an aesthetic reward but also a combat for our native language, a combat for Lithuanianism." Lithuanian theatre in Canada, Veselka wrote, must help the exiles participate in the national act of "suffering." It is propaganda aimed at an audience in danger of cultural assimilation into its North American environment.

But it could be said that in emphasizing patriotic goals, Lithuanian theatre was returning to its origins before the brief existence of the republic. Kazys Veselka had grown up in an independent Lithuania, like most of the Lithuanian DPs who created and ran theatre groups in North America. An older generation could remember when theatre in Lithuania was a subversive activity. At the end of the nineteenth century, plays were often put on secretly in private homes and those involved were liable to arrest by the tsarist police. Even after 1904, when the ban on printing in Lithuanian was lifted, Lithuanian plays had to be submitted to censorship and frequently were returned with drastic cuts. There were many regulations designed to inhibit the growth of Lithuanian theatre: for a long time, cultural associations were forbidden, so that drama became an off-shoot of mutual aid relief societies, a tradition that continued in North America among Lithuanian immigrants. Frequently halls could not be rented if the program was to be held in Lithuanian and advertisements were always forbidden. In this repressive atmosphere, theatre became a form of nationalist protest even when the plays themselves were merely comic farces or mild satires on modern life.

During the period of independence, 1918-40, Lithuanian theatre took a new direction: it became professional and aesthetic, with an increasingly international repertoire and techniques of acting and production inspired by Stanislavski and modern art movements. But with the Second World War, Lithuania lost its independence once again and political concerns pushed all others to the side. In the DP camps, Lithuanian actors found themselves once again encouraging nationalist sentiments under conditions of considerable difficulty. Materially, they had nothing, and their audiences, though enthusiastic about any effort at entertainment, were preoccupied with the uncertainties of their future. Still the camps provided good training for the greater difficulties of theatre in exile.

In Canada the obstacles were formidable. First was the problem of numbers: 20,000 Lithuanian DPs joined an earlier wave of several thousand immigrants. The depression had widely dispersed the latter across Canada; while contract and sponsorship systems of immigration attempted to do as much for the DPs. Lithuanians did come together to form colonies as soon as they could, but many of these were small, of only a few hundred people. Still, there were the large communities of Montreal, Toronto and Hamilton; not surprisingly, it was here that more permanent amateur troupes were created.

The Montreal Lithuanian Drama Theatre, founded in the early 1950s, was not the first of these groups, but was the most ambitious in scope. The group included a large number of professionally trained theatre people and hoped to maintain such professional standards of production. The principal founder and director was Birute Pukeleviciute, a former member of the Kaunas Youth Theatre and of the Augsburg DP camp troupe, who had come to Canada as a hospital domestic and had taken a

low-paying job at Sun Life Insurance in Montreal because she was determined not only to produce Lithuanian plays, but also to experiment with technique and repertoire. Her determination was shared and supported by young professionals and semi-professionals, as well as talented amateurs: Kazys Veselka (who designed the sets), Juozas Akstinas, Leonas Barauskas, Bronė Malaiškiene, Vytautas Sabalys, Richardas Simaninkstis, Vaclovas Kerbelis, Viltis Vaičiūnaitė and the actor-playwright Antanas Škema. The group also drew on the particular talents of the poet Henrikas Nagys, the modern dancer Birute Vaitkunaite and the musician Zigmantas Lapinas.

The results were varied — sometimes brilliant, sometimes disappointing. Among the Lithuanians of Montreal, there were not enough interested in modern experimental drama, so that the reception given to Antanas Škema's *Žvilė* and *Pabudimas*, for example, was cool. But in general the group gained a name for producing some of the most exciting theatre to be found among Lithuanian immigrants. The troupe was ready to take risks that were unheard of elsewhere. Already in 1959, Birute Pukeleviciute organized a recording of Kazys Boruta's *Baltaragio malūnas* (White-Horn's Mill), a dramatization by Pukeleviciute of Boruta's novel. The following year, the group recorded one of their most ambitious efforts, Balys Sruoga's historical drama, *Milžino paunkmė* (In the Shadow of the Giant). Funding for these records came from the group's own personal resources, although a third record for children, *Žirginėliai* (Pussy-Willows), turned a profit.

But after a decade of work, the group disbanded. Many of its members had moved to the United States in search of better jobs or larger Lithuanian communities. Birute Pukeleviciute herself went to Chicago where she wrote plays and directed Lithuanian operas. It was from there that she organized the production of a Lithuanian colour feature film, *Aukso žąsis* (The Golden Goose), which brought together Lithuanian actors from all over North America, including many who had been part of the Montreal Lithuanian Drama Theatre.

In Toronto, the largest of the Lithuanian communities in Canada, theatre remained more strictly within the amateur tradition. Two groups were organized: Sietynas, which functioned from 1950-62, and Aitvaras, which began a decade later and continues to the present. Like Birute Pukeleviciute, the founder of Sietynas (meaning the Pleiades), Father Boleslovas Pacevičius, tried his hand at almost every aspect of theatre — he produced and directed plays, designed and painted complex sets, adapted and even wrote plays of his own, one of them, *Bevardis* (The Man without a Name), a full-length drama. As a student in the Kaunas Jesuit high school in Lithuania, he had been introduced to theatre by professionals from the State Theatre. Later, during the DP period, Father Pacevičius studied music and helped produce plays in the DP camp at Greven. It was as an organist that he had been sponsored to come to Canada. In Toronto, apart from Sietynas, he directed various choirs and worked in the St. John's Lithuanian Roman Catholic parish.

After a few years, the labour involved in running Sietynas became too much for one man, so that Matas Jarašius became the group's executive director, while Pacevičius remained its artistic head. Sietynas produced one full-length play a year as well as participating in a variety of Lithuanian celebrations with short programs, favouring large-cast realistic plays like Pacevičius' translation and adaptation of Cardinal Newman's Roman drama, *Fabijola*, which was the group's first production. Productions were always elaborate and sets particularly striking. The group visited Hamilton regularly on tour, as well as New York and Cleveland on occasion. Sietynas seemed set for a long career when it suddenly faltered and collapsed. Perhaps Pacevičius had done too much, for with his departure from Toronto in 1959, production standards slipped. Younger members of the group, Romas Vastokas and Stepas Ramanauskas, took over as artistic directors, but finally Matas Jarašius also left and

Aukuras company performing *Bubulis ir Dundulis*, Hamilton, c. 1977

Sietynas closed down altogether.

For ten years, Toronto Lithuanians had to depend on touring groups for their theatre. Finally in the fall of 1971, Aldona Dargyte-Byszkiewicz of Aitvaras called a recruiting meeting: six young Lithuanians came and were immediately cast for the six parts in a light comedy, *Teodolinda*. In many respects, Aitvaras was a cautious group. It spent nine months preparing this initial production and did not adopt its name, Aitvaras (a goblin or elf, which can bring luck or misfortune), until it had consolidated its position with a second successful comedy, *Kopustai* (Cabbage Soup), and a historical drama, *Mirgas*. Nor has it ever been in a hurry with its productions. Many were prepared for a definite occasion such as a Lithuanian or multicultural drama festival. In this steady manner, Aitvaras has produced about one play for each year of its existence, most of high quality, and has thus succeeded in maintaining Lithuanian theatre among the second generation of immigrants.

The honours in the history of Lithuanian theatre in Canada, however, go to Hamilton's Aukuras and to its tireless founder and director, Elena Dauguvietyte Kudaba. Founded in 1950, Aukuras (cairn of eternal flame) has produced plays and concert programs without a break for over thirty years. This is a record achieved by no other North American Lithuanian theatre; and it must be remembered that Hamilton's Lithuanian community numbers only about 2,000 people.

In the ordinary course of events, Elena Kudaba would never have settled in Hamilton. Along with Birute Pukeleviciute, an old friend from Kaunas and from the Augsburg DP camp troupe, she had come to Winnipeg on a contract as a hospital domestic and was waiting her year out before moving to Montreal, at that time the largest Lithuanian colony in Canada. Instead, she married Edvardas Kudaba and moved to Hamilton where her husband had friends and the offer of a good job. As soon as she arrived in Hamilton, Elena Kudaba invited people to sign up for an amateur theatre group. In this group, Elena was the only professional. Although she was still young, she had considerable experience in the theatre, for she had come from a prominent theatrical family and had already been well launched as an actress before leaving Lithuania.

Those who have had the good fortune to see her perform can testify to her magnetic stage presence. The sacrifice she made in putting aside her own personal stage career for the unpaid labour of running a theatrical troupe was considerable.

Aukuras did not differ from other Lithuanian theatre groups in its repertoire — like most, it favoured a mixture of light comedy and historical drama. Where it was exceptional was in its endurance through the difficult decades of the sixties and seventies, when the older group of actors gave way to a younger one that had grown up in Canada and often spoke Lithuanian imperfectly. Elena Kudaba has shown a remarkable ability to modify and adapt her goals and techniques with the changing generations. In addition, she has been able to infuse each group with her own deeply felt love for the theatre and Lithuanian culture.

List of Sources

General background:

Gaida, Pranas et al. *Lithuanians in Canada*. Toronto: Lights Printing and Publishing Co. and Time Press Lith., 1967, pp. 180-85. Santvaras, Stasys. "Dramos teatras." *Lietuvių Enciklopedija* 15 (1968), pp. 649-73.

Articles on individual theatrical groups in anniversary volumes and programs:

Aukuras, 1950-75. Hamilton, 1975.
Ketvirtasis dramos festivalis (Fourth Drama Festival), Toronto, 20-29 May 1977.
Penktasis teatro festivalis (Fifth Theatre Festival). Chicago, 26-30 November 1980.
Toronto Lietuvių Namai, 1951-1976 (Toronto Lithuanian Home). Ed. Pranas Bastys et al. Toronto: Litho Art, 1976.

Interviews:

Mrs. Elena Dauguvietyte Kudaba, Hamilton, 12 December 1980; interviewer Milda Danys.
Father B. Pacevičius, Toronto, 25 November 1982; interviewer J.V. Danys.
Birute Pukeleviciute, Hamilton, 16 May 1980; interview Milda Danys.

MIRĖ AKTORĖ IR POETĖ ELENA ŽALINKEVIČIŪTĖ- PETRAUSKIENĖ

Gegužės 23 d. staigiai mirė Vilniuje aktorė, poetė ir vertėja, solisto Kipro Petrausko našlė Elena Žalinkevičiūtė-Petrauskienė, rašiusi Alės Sidabraitės slapyvardžiu.

Ji buvo gimusi 1900 m., rugsėjo 23 d., Padustėlyje, Dusetų valsč., Zarasų apskrityje.

Gi mnaziją lankė Petrapiilyje, Kaune Petrovo baleto studiją, Tautos Teatro Vaidybos Studiją, mokėsi ir dainavimo. Nuo 1922 m. priimta į Valstybinį Dramos Teatrą, kuriame vaidino iki 1944 m.

1935 m. Valstybiniame Teatre ji pastatė jaunimui "Raudonąją Kepuraitę" ir "Batuotą Katina". Scenoje daugiausiai reiškėsi kaip charakterinė aktorė.

Į literatūrinį darbą įsitraukė pradėjusi versti į lietuvių kalbą operų libretus - Mussorgskio "Borisą Godunovą", Verdi "Kaukių Balį", Meyerbeerio "Hugenotus", Čaikovskio "Pikų Damą" ir kt.

Pirmuosius eilėraščius spausdino "Skaitymuose", "Židinyje", "Vaire" ir kt. 1930 m. pasirodė jos vienintelis poezijos rinkinys "Esikizai".

1944 m. E. Petrauskienė pasitraukė į Vokietiją, dirbo Augsburgio Lietuvių Dramos kolektyve, spausdino eilėraščius išeivijos periodikoje, režisavo. 1948 m. vyro sol. Kipro Petrausko prašoma, grįžo į okup. Lietuvą.

Palaidota Vilniuje, šalia savo vyro.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Po programos AVIACIJOS ŠVENTĖJE: V. Lapėnas, J. Kairys ir R. Pakšas

MIRĖ RAŠYTOJAS - DRAMATURGAS JUOZAS GRUŠAS

Gegužės 21 d., eidamas 85-tuosius metus, mirė Juozas Grušas. Gimė 1901 m. lapkričio mėn. 29 d., Žadžiūnų km., Šaulių apskr.

Gimnaziją baigė Šiauliuose ir 1930 m. Vytauto Didžiojo Universitetą Kaune. Dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą bei Lietuvos istoriją Aukštesniuose Pedagogikos Kursuose.

Pradėjo rašyti į spaudą jau 1925 m., o 1928 m. išleido novelių rinkinį "Ponia Bertulienė".

Ypatingai iškilo 1935 m. savo satyriniu romanu "Karjeristai", kuriame buvo vaizduojama idealistų ir karjeristų konfliktai nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Tai buvo vienas pagrindinių modernaus romano kūrinių mūsų literatūros istorijoje. Jis buvo išleistas keliomis laidomis.

Po to išėjus novelių rinkinys "Sunki Ranka" laimėjo "Spindulio" B-vės literatūros premiją.

Ypatingai stipriai J. Grušas pasireiškė savo drama "Tėvas". Ji buvo pastatyta Kauno Valstybiniame Dramos Teatre 1944 m. Po to jis parašė teatrui eilę stiprių veikalų-istorinių, buitinių, komedijų, už kuriuos yra laimėjęs įvairių žymenų ir premijų. Pažymėtini: "Adomo Brundzos Paslaptis", "Nenuorama Žmona", "Dūmai", "Vedybų Sukaktis", "Žmogus be Veido", "Žigmantas Sierakauskas", "Meilė, Džiazas ir Velnias", "Herkus Mantas", "Barbora Radvilaitė", "Švitrigaila", "Pijus Nebuvo Protingas", "Cirkas", "Gintarinė Vili", "Virgailė", "Suomiška Pirtis", "Mykolas Glinskis".

1981 m. J. Grušo kūriniai buvo išleisti 5-kiuose tomuose.

Jo veikalai yra išversti į anglų, rusų, lenkų, vokiečių, estų ir vengrų kalbas.

Pašarvotas buvo Kauno Valstybiniame Teatre ir palaidotas Ministrų Tarybos nutarimu valstybės lėšomis Petrašiūnų kapinėse.

ASMENINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po pakeitimo taisyklių siuntiniams į Lietuvą siųsti, dabar maitą turi sumokėti siuntinių gavėjai. Siūlome praktiškus mažus siuntinius, kurie siunčiami oro paštu ir pasiekia Lietuvą per labai trumpą laiką.

1986 - 3

Sportinis kostiumas, vyriškas arba moteriškas, "Adidas" firmos; vyriškas arba moteriškas blizsonas, labai pagelaujami Lietuvoje; puiki bliuskutė arba išeiginiai marškiniai; gėlėta vilnonė skarelė - \$ 200.

1986 - 4

Sportiniai batai, vyriški arba moteriški; vyriškas arba moteriškas nertinis; blizsonas - striukė - \$ 190.

1986 - 5

Anorakas - striukė, vyriškas arba moteriškas; 1 pora velvetinių džinsinių kelnų, vyriškas arba moteriškas megztukas, nailono skarelė - \$ 200.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėjimo būdu.

BALTIC STORES & CO. (Z. JUBAS)

11 London Lane, Bromley, Kent,
BRI 4HB, ENGLAND
Tel. 01 460 2592

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI MUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA, SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui M.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8437

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVISKAI!

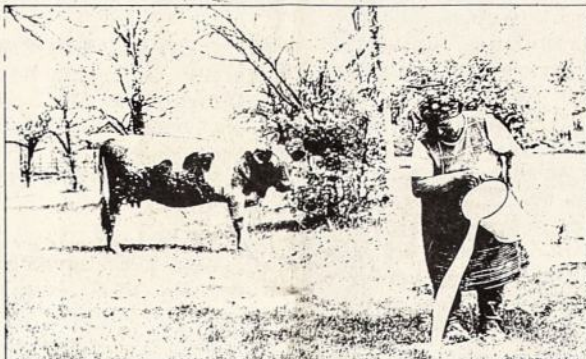
AVIACIJOS MĖGĖJŲ ŠVENTĖ

Netoli Vilniaus yra išikūręs S. Dariaus ir S. Girėno aeroklubo- sportinės aviacijos Kyviškių aerodromas. Kasmet čia vyksta tradicinė sportinės aviacijos šventė.

Šiemet aukštojo polotažo

dailių skraidymą demonstravo praėjusių metų absoliutus čempionas V. Lapėnas, Europos ir pasaulio čempionas, nusipelnęs sporto meisteris Sov. Sąjungoje J. kairys ir kiti.

Aviomodelistai taip pat rodė savo gabumus, kaip ir sklandytojai.

Lenkijoje išpila Černobilio katastrofos apnuodytą pieną.

IVAIRŲS KALAKUTIENOS PATIEKALAI

Čia siūlomi keli būdai paruošti kalakutieną kitaip negu įprasta tradicinių švenčių metu - kepti ant grotelių (grills).

KALAKUTIENOS RIEKĖS

Marinadas:

- 1 puodelis lengvo aliejaus (naudojamo dažniausiai salotoms),
- 1 puodelis sojos padažo,
- 2 - " - nesaldaus balto vyno

- 1 citrinos sunka,
- 2 ar 3 sukapotas česnako skilteles.

Viską sudėti į didoką dubelį ir gerai išmaišyti.

3 svėrai kalakuto krūtinės mėsos (be kaulo) supjaustyti 1" storumo riekėmis ir marinuoti mišinyje per naktį arba bent 3 valandas.

Kepti kalakutienos riekės ant grotelių apie 30 min., dažnai apvartant ir sudrėkinant marinadu. Neapkepti per daug.

Prieš patiekiant valgymui, apdėti citrinos riekėmis ir pabarstyti kapotomis petražolėmis. (Šis patiekalas - 8-10 porcijų).

KALAKUTIENOS KOTLETAI

yra neriebūs, turi mažiau kalorijų negu įprasti - niai kotletai:

- 1 sv. nevirtos kalakutienos,
- 1/4 puodelio duonos trupinių,
- 2 šaukšteliai smulkiai sukapotų svogūnų,
- 1/2 šaukštelių stiprių krienu 4 bandelės,

Gera suminkius mėsą su

Parinko SMALIŽĖ

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LJUDAS STANKEVIČIUS

1053 Alabell Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

KREVI VEIDRODŽIAI

LIAUDIES DAINA

Čiūčia liūlia, tegul guli,
Lylia lylia, tegul tyli. -
Mik, vaikeli, poguliuoko,
Duok motutei poilsuoko.
Čiūčia, liūlia, aukso žiedą,
Aukso žiedą, rūtų kvietką, -
Auk didutis, būk gerutis.

"Lopšinė"

L. Žitkevičius

MINKŠTAS GUOLIS

Dainuoju dainą apvalainą,
nes ir gyvenimas taip eina:
kai po nakties atrieda rytas,
diena į naktį ritas.

O žemė suktis nenustoja.
Ir nenutyla, kas vaitoja.
Ir negaliu išeit iš rato:
bijau iškelti batą.

Kai vergo žaizdos man užgyja,
aš vėl pasirenku vergiją:
mane pavergia minkštas guolis,
jau aš nebe varguolis.

SKAITYTUVAS BŪTŲ PASAKĖS: "SKRIDIMAS NEĮMANOMAS"

Gera, kad broliai Wright'ai neturėjo skaitytuvo (kompiuterio), analizuojančio jų pirmąjį lėktuvą 1903 m., nes tą dieną jie nebūtų bandę skristi.

Jų pirmojo lėktuvo konstrukcija turėjo rimtų klaidų ir skaitytuvą būtų jas tuojau pranešęs su atitinkama išvada. Taip rašo aeronautikos inžinerijos patyręs profesorius Eugene Larrabee.

Didžiausia bėda, kad brolių Wright lėktuvą neturėjo pakankamo stiprumo motoro. Dr. Fred. Culick, profesorius Technologijos Institute Pasadenoje tvirtina, kad "jų laimei skridimo bandymo dieną Kitty Harok vietovėje vėjo stiprumas buvo 27 mylios į valandą. Nemanau, kad vėjui nesant, jie būtų galėję pakilti nuo žemės".

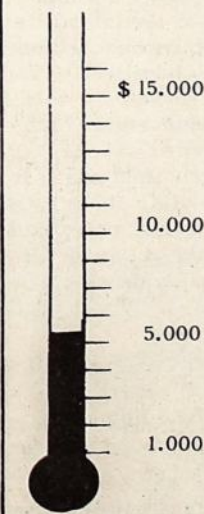
Jo nuomone, lėktuvo varas buvo nepakankamo dydžio, per arti sparnų. Sparnai per toli ir per daug išlenkti, kas skrendant vertė lėktuvo nosį žemyn. Be to, lėktuvo svorio centras buvo per toli nuo lėktuvo vidurio į uodegos pusę ir tai kliudė lėktuvo lygsvarai išlaikyti.

Nežiūrint tų visų nedatelių, pirmasis brolių Wright skrydis 1903 m. buvo sėkmingas, davęs impulso tobulinti lėktuvą, kuris tada pakilo apie 10 pėdų nuo žemės ir išsilaikė 12 sekundžių ore, nusileisdamas už 120 pėdų. Ž.

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000

MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.
Adresas
.....
Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7½% už 90 dienų term. indėl.
7½% už 6 mėn. term. indėl.
7¼% už 1 metų term. indėl.
7¼% už 2 metų term. indėl.
7¼% už 3 metų term. indėl.
9% už pensijų planą
7½% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo sąskaitas
6-7½% kasd. palūk. sąskaita
6% už čekių sąskaitas

IMA:

už asm. paskolas nuo ... 11%
už nekiln. turto (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10¼%
2 metų 10½%
3 metų 10¾%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 9¼%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 51 MILIJONO DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupe dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių prelaudas, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BUSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

MOKA UŽ:

Pirmadieniais	10-3	90 dienų term. indėlius 7½%
Antradieniais	10-3	180-185 d. term. indėlius 7½%
Trečiadieniais	10-3	Term. indėlius 1 metų 7¼%
Ketvirtadieniais	10-8	Term. indėlius 2 metų 7¼%
Penktadieniais	10-8	Term. indėlius 3 metų 7¼%
Šeštadieniais	9-1	Pensijų sąskaitų 9%
Sekmadieniais	9-12.30	Specialių taupymo sąsk. 7½%
		Taupomųjų sąskaitų 7%
		Kasd. taupymo sąskaitų ... 6½%
		Depozitų - čekių sąskaitų ... 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo 11%
mortgicijus nuo 9¼%-12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupe dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines prelaudas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neir am mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

BALTIEČIAI MINĖJO BIRŽELIO TRĖMIMUS

Toronto Birželio Trėmimų minėjimas buvo suuroštas bendromis baltiečių jėgomis. Patalpa, kaip ir visuomet-Anglikonų bažnyčia. Susirinko apie 1.500 baltiečių, kiekvienas kunigas savo kalboje trumpai prisiminė baltius Sibiro kalinių bei kankinių išgyvenimus. Pamokslai buvo sakomi anglų kalba, giesmės ir himnai - visomis trimis kalbomis giedota kartu. Keletas organizacijų dalyvavo su uniformotais nariais ir vėliavomis. Kiekvienos tautos atstovės atnešė degančias žvakes prie altoriaus.

Antroji dalis - budėtuves - žvakių procesija vyko gatvėje, kur be degančių žvakių dalyvių rankose ir vėliavų, didžiulis plakatas, skelbiantis 800.000 baltiečių, ištremtų Sibiran, iškabintas prie gatvės. rodė praeiviams budėtųjų tikslą. Jaunimas dalino mažus plakatus pravažiuojantiems. Ten buvo atspausdintos Sibiro kalinių pavardės ir raginimas rašyti Gorbachiovui laiškus jiems išvaduoti. Budėtuves sudarė gerą įspūdį tamsoje, nes baigėsi 9 valandą.

Minėjime dalyvavo daug žmonių.

Birželio mėn. 11 val. po 3 savaitių gastrolių Kuboje, grįžtant atgal į Lietuvą, Gander aerodrome pasitraukė nuo grupės ir liko Kanadoje Pavilonis Vaclovas.

Sovietų lėktuvo įgula laukė net 5 valandas, tikėdamasi, kad jis pakeis nuomonę ir grįš atgal.

Pavilonis Vaclovas yra 29 m. amžiaus. Baigęs Kauno Juozo Gruodžio aukštesnę Muzikos Mokyklą, solinio dainavimo klasę.

Marijampolėje (sovietų pavaldintoje Kapskuo vardu) dėstė muziką vidurinėse mokyklose.

Jis atvyko ir apsistojo Toronte.

KANADOS EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ BENDRIJA suorganizavo "Baltic Special Interest Conference". Tos organizacijos uždavinys - sekti religinį gyvenimą Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje reguliariai informuoti Kanados Evangelikų-Liuteronų vadovybę.

Iš lietuvių į tą organizaciją - VSIC - buvo išrinktas IŠGANYTOJO Parapijos Tarybos narys inž. Gytis Šernas.

IŠGANYTOJO PARAPIJOS IŠSKYLA bus LIEPOS mėn. 6 dieną. Moterų Draugija prašo atnešti iškylos loterijai laimikius iki birželio 30 d.

D. GARBALIAUSKIENĖS iniciatyva surengtas ANAPILIO fortepiono vajuš parados vazu Anapilyje ir Wasagoje davė \$1.083, - pajamų. Iki dabar viso surinkta \$2.118.

KANADOS LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS suvažiavime gegužės 27 d. buvo išrinkta nauja valdyba: p-kas kun. J. STĄŠKUS, sekretorius dr. P. GAIDA, išdinininkas - Prisikėlimo Parapijos klebonas, kun. A. SIMANAVIČIUS, OFM.

Valdyba išrinkta dviejų metų laikotarpiui ir eis Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės Valdybos pareigas.

Lietuvių Evangelikų-Liuteronų Išganytojo Parapiją Kanados sinode atstovaus kun. P. Dilys ir E. Bumeisteris.

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS vyko birželio 7 d. LN Gedimino Menėje. Dalyvavo apie 30 asmenų ne tik iš Toronto, bet ir iš Montrealio ir Hamiltono.

Paskaitas skaitė Laima Beržinytė, L. Vaidilienė ir Zita Krukoniė (pastaroji iš Bostono).

Suvažiavimą rengė KLB Krašto Valdybos Švietimo Komisija, pirmininkaujant Vytautui Birėtai.

Adv. H. STEPONAITIS atsako į klausimus kondominiumų reikalais.

dybų narys, kur dažnai duodavo nemokamai teisinius patarimus. Jis yra Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos Centro Valdybos narys ir teisinis patarėjas.

Žmona Dalia dirba su skautais. Augina sūnų Petrą

10 metų ir dukrą Kristiną 7 metų.

Dalyvavę paskaitoje buvo dėkingi Lietuvių Namų Kultūrinei Komisijai už šį renginį ir prelegentui, kuris taip pat atsakinėjo po paskaitos į patiektus klausimus.

DAUGIABUČIŲ - KONDOMINIUMŲ ĮSTATYMAI IR SAVININKŲ TEISĖS

(adv. H. Steponaitis paskaita Lietuvių Namuose 1986.VI.8.)

"Nežiūrint, kad kondominiumai neseniai įvesti Ontarijo provincijoje - maždaug prieš 15 metų - tai yra viena iš seniausių nekilnojamo turto bendros savininkijos - nuosavybės apraiškų. Apie tai kalbama įvairiuose statutuose ir kituose dokumentuose jau Mezopotamijoje, Romoje ir 15-tame šimtmečiuose Europoje. Kondominiumų idėja kilo, norint produktines žemes naudoti žemės plotus stipriai išsivysčiusiose apylinkėse, kur trūkumas žemės neleidžia įsigyti asmeniškų atskirų nuosavybių arba kuomet žemės trūkumas taip pakelia jos kainas, kad atskiros nuosavybės pirkimas pasidaro neįmanomas.

Kondominiumų struktūra leidžia asmeniui būti atskiru savininku tiesioginės gyvenamos vietos, užimtos to asmens ir jo šeimos, ir bendru savininku su visais atskirų nuosavybių savininkais tų visų bendrai naudojamų vietų.

Tiems žmonėms, kuriems nusibodo ar kurie nebesugeba ar nenori prižiūrėti atskirus namus ir atskirą žemės nuosavybę, arba tiems, kurių šeimos nariams išsikėlus, pasiliko per daug vietos - kondominiumo struktūra yra idealus sprendimas. Jis leidžia būti savininkais savo atskiros nuosavybės, kurios priežiūra nereikia rūpintis.

Ontario provincija išspausdino statutą, reguliuojantį kondominiumus. Pagal jį, kiekvienas kondominiumas vadinasi Kondominiumo Korporacija ir negali būti statomas ar tvarkomas, jeigu neatitinka statuto reikalavimų.

Pirmiausia pradėsiu aiškinti pagrindinę struktūrą. Kondominiumas yra asmeniška nuosavybė, atskira nuo kitų gyvenamosios vietos ir bendra nuosavybė su visais kitais atskirų butų savininkais tų bendrų dalių, naudojamų visų, kurios priklauso prie to pastato. Kiekviena atskira nuosavybė yra aptarta dokumente, kuris vadinasi "Declaration" ir yra pažymėta specialisto atliktuose brėžiniuose. Normaliai, savininkui priklauso plotas viduryje sienų, kurios apriboja jo butą. Tarpas tarp tų sienų už minėtų ribų, priklauso bendrom dalim ir kondominiumo korporacija turi teisę prieiti prie jų, jei reikia pataisyti bendro pastato dalis.

Kiekvienas atskiras savininkas yra savininkas ir bendrai su visais kitais savininkais, visų bendrai naudojamų dalių ir tos dalys priklauso prie jo atskiro buto savininkijos-nuosavybės.

Visi savininkai sudaro 100% ir kiekvieno savininko dalis yra atskirai proporcinga viso turto. Ta proporcija nustato netik pinigine verte viso bendro turto, bet ir nustato koks įnašas reikalaujamas iš to asmens bendro turto kasdieniniams išlaikymui arba pagerinimui.

Asmuo atsakingas už savo atskirus nuosavybės priežiūrą ir išlaikymą, bet yra neįmanoma, kad visi atskirai prižiūrėtų visas bendro naudojimo pastato dalis. Todėl asmenys išrenka valdybą, kuri yra įpareigota valdyti visą kondominiumą. Ta valdyba iš savo pusės samdo tvarkymo kompanijos ("management company") komisiją, kuri prižiūri kondominiumų kasdieninius reikalus. Su ta Kompanija ir jos atstovais kondominiumo savininkas tvarko kasdieninius reikalavimus.

Statutas nurodo, kad kiekvienas kondominiumas privalo turėti metinį susirinkimą, kuriame be kitų reikalų, išrenkama valdyba, nustatomas metinis biudžetas. Svarbiausia dalis tame susirinkime yra diskusijos finansiniais reikalais. Metinis biudžetas pristatomas patvirtintas auditoriaus ir nariai turi teisę svarstyti ir klausiti klausimų. Supažindinama su ateinančių metų numatyto biudžetu. Tai yra labai svarbu, nes tas biudžetas nustato asmeniui mokėsi už bendro turto plotą išlaikymą. Asmuo moka tą nustatytą sumą pagal proporciją. Susirinkimui priėmus balsavimu biudžetą, jeigu jame nedalyvavęs asmuo protestuotų dėl savo mokėsi, jis nieko nelaimėtų ir turėtų mokėti kas nustatyta.

To susirinkimo metu Valdyba irgi nurodo numatytus pagerinimus arba didesnes išlaikymo išlaidas. Šios yra atskiros nuo kasdieninių išlaidų sumos. Jeigu tos išlaidos balsavime priimtos, tai korporacija gali reikalauti atskiro mokėsi šalia normalaus mėnesinio mokėsi ir asmuo privalo mokėti pagal jam nustatytą proporciją. Jeigu asmuo informuotas, kad bus diskusijos dėl tokių mokėsi ir nesutinka su tuo, būtinai turi lankytis susirinkimą, pareikšti savo nuomonę ir balsuoti." (b.d.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

toronto

DŽIUGIOS VESTUVĖS

Vėl viena lietuviškų sutuoktinių pora - PETRAS PETRAUSKAS ir DANA PETKEVIČIUTĖ - š. m. gegužės 31 d. Lietuvos Kankinių bažnyčioje, Mississaugoje, pasižadėjo eiti bendruoju gyvenimu keliu jaunam kunigui E. Putrimui atliekant sutuoktinių apeigas ir palaiminant jų priesaikas.

Džiugu buvo stebėti naują lietuvišką porą ir patį jaunąjį kunigą Edį, kuris dar taip neseniai skautavo Toronte MINDAUGO draugovėje. Nors praktika rodo, kad ne visos lietuviškos šeimos sugeba ar nori savo duoklę atiduoti lietuvių, bet vis dėl to iš lietuviškų pasėlių galima labiau tikėtis ir lietuviško derliaus. Šiuo kartu visi viltis deda į Petrą ir Danutę, kurie niekada nebuvo abejingi lietuviškam reikalui. Petras - ATŽALYNO šokėjas, jūrų skautas, vėliavos skautas - vytyti ir būrelis vad.

das, ROMUVOS valdybos narys. Danutė - ateitininkė, veikli organizacijoje ir savojoje parapijoje.

Vestuvių vaišėse didžiojoje Anapilio salėje dalyvavo virš 400 svečių iš arti ir toli. Kaip ir tokiose progomis turi būti, salėje dominavo jaunimas. Programai, kuri buvo gana trumpa, vadovavo sesė Rebeka, viena iš tų čia užaugusių lietuvių, kurios sugeba išsilaikyti lietuviškame kelyje bet kokiose sąlygose. Reikia tikėtis, kad naujoji Petrauskų šeima gausių jų sutuoktinių liudininkų neapvils. Sėkmės ir laimės jiems linki sesės ir broliai skautai, ROMUVOS stovyklautojai, o ypač vilkiukų ir paukštyčių vadovai, kuriems reikia daugiau kanidatų.

Č.S.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTAS sutiko paskolinti SKAIDRES lietuvių pasirodyme Vancouver'io Parodoje EXPO-86.

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

NAUDINGA PASKAITA

Š. m. birželio mėn. 8 d. aktualią paskaitą buvo suorganizavusi LIETUVIŲ NAMŲ Kultūrinė Komisija, pakviesdama adv. Henriką Steponaitį supažindinti visuomenę su kondominiumų įstatymais.

Renginį atidarė Vyt. Kulnys, LIETUVIŲ NAMŲ Vyriausiojo vice-pirmininkas. Paminėjo, kad daugelis pokarinės išeivijos lietuvių, įsikūrę Kanadoje, įsigijo nuosavus gyvenamus namus. Namai visuomet reikalauja kruopštaus darbo ir atidžios priežiūros. Daugelis šių namų savininkų, sulaukę vyresnio amžiaus, parduoda turimus pavienius namus ir perka gyvenamas patalpas daugiabučių pastatuose, vadinamuose kondominiumuose. Be to, ir dabartinė jaunoji karta dažnai įsigyja kondominiumus, o ne atskirus namus.

Pasirodo, kad gegužės mėnesį Toronte ir jo užmiesčiuose parduota 3200 naujai pastatytų namų ir 1400 kondominiumų. Tai su-

daro 30% visų naujai parduotų pastatų.

Dėl to verta mums susipažinti su kondominiumo įstatymais ir savininkų teisėmis. Vyt. Kulnys po šių paaiškinimų supažindino keliais žodžiais su adv. Henriku Steponaičiu, kuris į Torontą atvyko su tėvais, būdamas 5 m. amžiaus, iš Vokietijos.

Baigęs Toronto Universitetą Biologiją ir Zoologiją "Bachelor of Science" laipsniu, studijavo teisę Queen's Universitete, baigdamas 1969 m. 1971 m. išlaikė Ontario "Bar Admittance" egzaminus ir verčiasi privačia advokato praktika. Jo specialybė - komercinių investicijų patarėjas. Jis taip pat paruošia nekilnojamojo turto pirkimo ar pardavimo dokumentus, sudaro testamentus ir dažnai yra jų vykdytojas bei įgaliotinis turto priežiūroje.

Adv. H. Steponaitis dalyvauja lietuviškoje veikloje. Praeityje yra buvęs Kanados Lietuvių Bendruomenės Apylinkės ir Lietuvių Namų val-

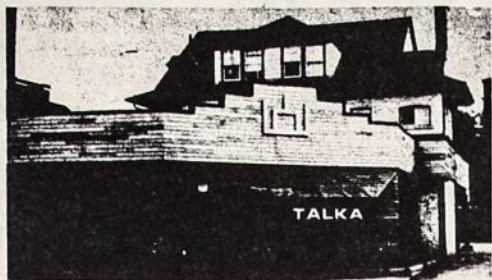
Birutė Grigaitytė-Spudienė
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6.5 %
kasd. palūkan. už sant. 6. %
term. indėlius 1 m. 8.75 %
term. indėlius 3 m. 9. %
reg. pensijų fondo 7.5 %
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. .. 8.75 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 10. %
asmenines paskolas 12.25 %
Nemokamos pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santūpų
dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25.000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. — 1 val. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. — 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. — 12 v.r.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais — uždaryta.

montreal

PRASIDĖJO "BASSO" ŽVEJYBOS SEZONAS

Birželio viduryje, Quebec'o provincijoje, kasmet atsidaro "basso" žvejybos sezonas. Šiai šokančiai iš vandens ir vienai iš kovingiausių, nepasiduodančiai ir užsikabinus, žuvelei, kurių svoris siekia iki 6 svarų, pagauti yra naudojamos įvairios blizgės. Sėkmingiau, sia, bent sezono pradžioje, kada jos dar alkanos, yra "trolling" su "crayfish" blizgė akmenuotoje pakrantėje iki 8 pėdų gylje. Panaudokite ir "bomber", "rebel" arba "rapalas". Pavakariais, pakrantėse gerų rezultatų duoda "fly fishing" ant įvairių vabzdžių imitacijų.

Netoli Montrealio "bassų" randasi: St. Louis, St. Francis, Two Mountains ežeruose. Toliau nuo Montrealio sėkmingai žuvaujama Memphremagog ir Massawipi ežeruose, kur pagaunama ne tik "smallmouth", bet ir "largemouth" bassų.

Ottawos upėje sezonas prasideda savaite vėliau. Žvejojant Ontario pusėje, reikalinga turėti Ontario provincijos leidimą.

Nors muskellunge "muskie" (lydekų giminės) sezonas prasidės tik rugpjūčio mėnesio pabaigoje, kai kada kam susidaro sunkumų jas atskirti nuo lydekų.

"Muskie" pagaunamas dažniausiai "trolling" metodu. St. Louis ežere yra pagautas prieš keletą metų 67 svarų "muskis".

Šiais metais muskiai mažesni kaip 1 metro arba lengvesni kaip 16 svarų, palaidžiami (per jauni).

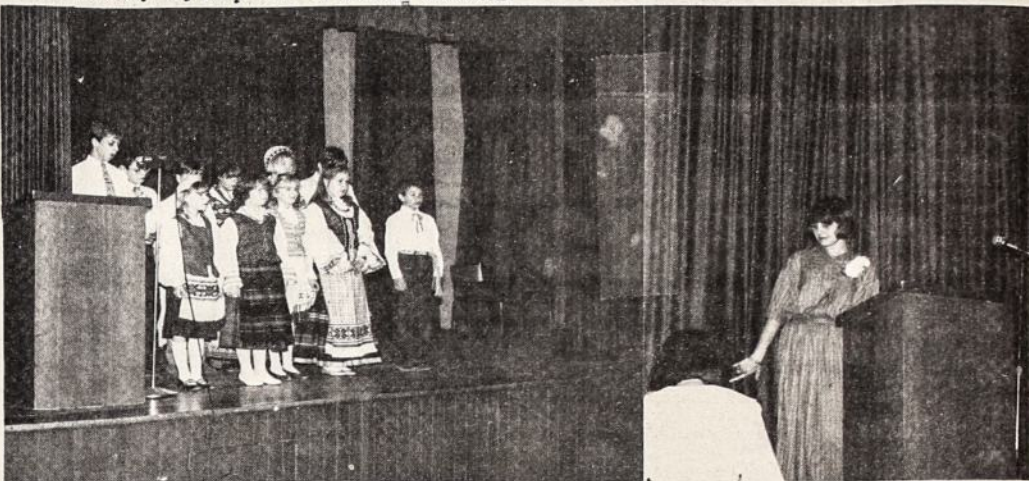
Kaip atskirti muskį nuo lydekos? Lengva: lydeka turi šviesius taškus ant žalsvos spalvos šonų. Muskis turi stačius brūkšnius ant smaragdinio, žalsvai blyškio šonų. Toliau pastebėsite, kad lydeka ant žiaunų turi žvynus, muskis jų neturi. Taip pat, lydeka turi tik iki 10-ties skylių pažiaunėse, kuomet muskis — iki 18-kos. Jeigu dar neatpažinote ir nežinote ką pagavote — palieskite, nes nelaiku ir per mažą pagavus, galite būti nubaustas.

Mano ir gautomis žiniomis, žvejoję šį pavasarį šiaurėje Baskatonge ir kituose šiaurės ežeruose, dėl aukšto ir drumzlinio po didelių lietu vandens, daugumoje sugrįžo be geresnių rezultatų.

Dalis svečių šių metų "NL" SPAUDOS VAKARE.

Nuotrauka Thony's Photo Studio.

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS užbaigime ir jos surengtoje MOTINOS

DIENOS minėjimo programoje: 1 — mokiniai ir 2 — A. Verbylaitė, kuri pravedė programą. APAČIOJE — programą akordeonu palydėjęs — Linas Staškevičius.

hamilton

HAMILTONO LAIKRAŠTIS PAGERBĖ LIETUVI

"The Hamilton Spectator" gegužės 31 d. išspausdino ilgą aprašymą apie lietuvių ugniagesių Antaną SAKALAUSKĄ, pridėdami ir jo nuotrauką.

Ugniagesių dirba 18 metų. Grįždamas iš išvykos su žmona automobiliu, pakelyje pastebėjo degantį namą. Nežiūrint sau pavojaus, įbėgo į jį ir išgelbėjo du vyrus. Atvykę apylinkių gaisrininkai užgesino gaisrą. Antanas Sakalauskas pasiūlytas kandidatu gauti medali už drąsą ir nuopelnus.

BIRŽELINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

BALTU FEDERACIJOS suruoštame BIRŽELIO TRĖMIMŲ minėjime šiemet dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių. Jie susirinko Dominion Aikštėje, tradicinėje šių minėjimų vietoje siaučiant dideliame vėjui. Baltų Federacijos pirmininkas Māldof padėjo vainiką prie paminklo ir trumpu žodžiu atidarė minėjimą.

Prie paminklo gražiai išsirikiavę stovėjo mūsų šauliai ir šaulės su savo vėliava. Vytenis Jurkus laikė mūsų trispalvę, bendruomenių pirmininkai, estų, latvių vėliavos, trys "Solidarnost" vėliavos, vengrų vėliava.

Parlamento narys Mr. Gilbert Charrand kalbėjo angliškai ir prancūziškai apie šio minėjimo reikšmę. Latvių atstovas Valdmanis taip pat pasakė keletą minčių ta proga. Po to visi nuėjo į čia pat esančią Mary Queen of The World katedrą ekumeninėms apeigoms ir koncertui.

Mišrus Estų Choras, diriguojamas Ingrid Tark labai gražiai atliko savo kompozitoriaus M. Harma kūrinį, palydint vargonams Karl J. Raudsepp. Estų Liuteronų kunigas H. Laaneots sukalbėjo estiškai maldą. Sugiedotas Estijos Himnas.

Latvių vargonininkas muz. John Terauds grojo savo komponuotą pynę. Pamokslą pasakė Latvių Liuteronų kunigas Gunars Huns, sukalbėjo latviškai maldą. Sekė Latvijos Himnas.

Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIS, dirguojant Ingrid Tark ir vargonuojant Mme M. Roch atliko "Tęsrūva Nemunas", žodžiai P. Orintaitės, muz. P. Viltinio, "Kaip grįžtančius namo paukščius" — muz. P. Viltinio.

Montrealio Lietuvių Vyrų Oktetas, dirguojant ir vargonais palydint Mme M. Roch, atliko "Jesu, Rex Admirabilis", muz. G. Palestrina, "Sancta Maria" — Ch. Gounod ir "Pagarbos Giesmę".

Lietuviškai maldą sukalbėjo Tėv. J. Aranauskas. Lietuvos Himnas.

Visiems palaiminimą suteikė kun. Tėv. St. Šileika. Išklmės baigtos Kanados Himnu.

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOYIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-80e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.a.r.
Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Verdon, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIZATION POLYMER

montreal

MIRUSIEJI:

• **KAULAKIENĖ** (Augustauskaitė) Elena mirė birželio 9 d. Royal Victoria ligoninėje. Liko dukrė Ona su šeima. Taip pat 6 vaikaičiai ir 3 provaikaičiai ir sesuo Nellie Ship.

Palaidota iš Aušros Vartų bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse.

Užuoja artimiesiems.

• **BIRŽELIO 22 d.**, 6 val. v. Concordia Universiteto patalpose 1455 de Maisonneuve W (prie Metro Guy) vyks labai įdomi paskaita svečio iš Londono, Britanijos - Nikolai Tolstoj - tema **WORLD WAR II and SOVIET WAR CRIMES**. Įėjimas laisvas.

Grafas Nikolaj Tolstoj yra žinomas rašytojas, su viena jo knyga - "Jaltos Auksas" skaitytojai buvo supažindinti mūsų laikraščio vertimų ir lietuvių kalbą serijoje.

Ypatingai mūsų jaunesnioji karta neturėtų praleisti progos šios paskaitos pasiklausyti.

• **K. SITKAUSKAS**, einant per gatvę, buvo sunkiai sužeistas. Paguldytas Notre Dame ligoninėje.

Mūsų savanoriui - kūrėjui linkime greitai pasveikti.

"PAVASARIS" DĖKOJA

Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIS prieš iškeliavimą į Los Angeles, kur atlieka meninę programą ten vykstančiose Lietuvių Dienose, nori padėkoti gerb. Tėv. J. Aranauskui už stambią auką, taip pat ir dr. Jonui Mališkai už \$50, Alb. Joneliui - \$10, sol. A. Keblui - \$10 ir A. Rusinui - \$5.

Dar kartą nuoširdžiai dėkoja visiems anksčiau aukojusiems.

Jūsų aukos stiprina mergaičių norą ir pastangas ir toliau dainuoti lietuviškas dainas. Administratorė

• **Dr. Milda DANYTĖ** išvyko užtarnauti atostogų į Ispaniją po atliktų supažindinimų su jos parašyta knyga "DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR".

Knygą 365 psl., puošia 40 iliustracijų. Minkštais viršeliais - \$14.95, kietais - \$19.95.

• **Broliai Eddy ir Thomas LEIPAI** buvo atvykę iš JAV į tetos vyro - tetėno MARTI - NAČIO Jono laidotuves Montrealyje.

• **JUOZAS ŽEMAITAITIS**, po 32-jų metų darbo ligoninėje, pasitraukė į pensiją Calgary Albertoje. Atvykęs aplankyti savo brolio LaSalle, užsuko į "NL" Redakciją. Tą progą paaugojo "NL" Namų Remonto Vajui \$40.

Sako, mielai skaito "Nepriklausomą Lietuvą" ir laukia jo kiekvieną savaitę. Dėkojame. "NL"

• **Montrealio GINTARO** Ansamblio nariai renkasi kas savaitę AV Parapijos salėn repeticioms Lietuvių Dienų programai, kuri bus atlikta mums pažįstamoje didelėje scenoje CEGEP Laurandau patalpose. Programai talkininkauja ir repetuoja choreografe Birutė Vaitkūnaitė - Nagienė. Tautinius šokių ruošia Kristina Kličiūtė - Gustainienė.

Koncertą stengiamasi suorganizuoti kaip įmanoma, įdomesnį.

Prieš mėnesį pradėtas BALTIJOS Remonto Vajus vyksta pilnu tempu. Žmonių dosnumas nustebino net rinkėjus. Malonu pranešti, kad ligi dabar yra surinkta jau virš \$1.000, o kita tūkstantinė pažadų. Montrealio lietuviškoji visuomenė suprato ir supranta BALTIJOS svarbą ir jos naudą. Bet tai tik pradžia. Vajaus fondo vykdytojai tikisi, kad dar daug montrealiečių, buvusių stovyklautojų ir visų kitų suprantančių stovyklos reikšmę lietuvių jaunimo auklėjime greitu laiku atsilieps ir savo įnašais prisidės prie šio kilnaus darbo.

Skambinkite I. Kličienei - 331-5590, G. Vazalinskui - 739-7251 arba tiesioginiai įdėkite į LITO sąskaitą No: 3742.

Už aukotą sumą bus išsiuntinėjami mokesčių (takų) pakvitavimai. Aukotojų sąrašai bus skelbiami vėliau.

VISI aukokime BALTIJAI. V. P.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

RENGIA

JONINES

ir Kun. dr. JONO KUBILIAUS, S.J.

80 metų PAGERBIMĄ

BIRŽELIO 22 d. 12 val. SEKMADIENĮ,

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Sève, Montreal

PROGRAMOJE: Montrealio Vyrų Oktetas

• Jonų, Jonių, Petrų - Povilų pasveikinimas

• Pietūs • Baras • Loterija

VISUS MALONIAI KVIEČIAME ATSLANKYTI

ĮEJIMAS: \$8.00

VALDYBA

Nuolatinis stovyklautojas Tėv. J. ARANAUSKAS, S.J. sako pamokslą. Montrealio Tėvai Jėzuitai remonto vajaus progą paaugojo \$200.

Nuotr. R. Otto

• **Kleb. Tėv. J. ARANAUSKAS** nuoširdžiai dėkoja Komitetui ir mieliems šauklams už suruoštas šaunias sukaktuves, Choriui, sol. G. Čapkauskienei, Mmė M. Roch, "Pavasario" jaunoms dainininkėms, taip pat visiems atsilankiusiems už sveikinimus, linkėjimus, tortus, dovanas ir maldas.

• **QUEBEC** o prov. vyriausybės Imigracijos ir Kultūrinių Grupių Ministerija išleido ir anglų kalba atspausdintus sutarčių pavyzdžius dirbančius namų ruošos, vaikų priežiūros ir pan. srityse.

Daugiau informacijų galima gauti tel: (514) 873-8517, Montrealyje.

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SÈVE St. MONTREAL, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT BLVD. ir

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

KASOS VALANDOS

1475 DE SÈVE 3907 A ROSEMONT ŠV. KAZIMIERO PAR.

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00

Ketvirtadieniais 12:00-8:00 4:00-8:00

Pentadieniais 10:00-6:00 2:00-6:00

Sekmadeniais 10:30-12:30 10:30-12:30

DUODAME VISUS BANKINIUS PATARNAVIMUS

AKTYVAS VIRŠ \$17,000,000. REZERVAS \$600,000.

DABARTINIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽES 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Įvairūs gėrimai

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

Mėsa kepta ant iešmo. Vėsinama salė.

Reception Hall

Priėmimų salė 2-me aukšte, talpina apie 120 asmenų, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams.

6201 Bannantyne, Verdun

(coin Allard corner)

768-2707 - 768-9189

- Automobilių nuoma
- Naujų ir vartotų pasirinkimas
- Pardavimas ir
- Aptarnavimas

5987 Verdun Ave., Verdun, P.Q. H4H 1M6

Tel.: (514) 768-2551

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A.C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 Residence: 737-0844.

TEL.: (514) 767-4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D. D. S.

Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniais: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmadeniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUQUANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D., C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

SUITE 2039, SUN LIFE BUILDING

1155, rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430